

ELOFIZETES.

HELYBEN ES VIDÉKEN

Egy évre ... 48 kor
Fél évre ... 24 kor.
Egy negyed évre 12 kor.
Egy óra ... 4 kor.

Nyilttéli közlemények
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

Tózszei főherceg-ut 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 151.

ARAD, 1918.

Főszerkesztő:
Stauber József.

CSÜTÖRTÖK, JULIUS 25.

A Maros ellen!

A földművelésügyi miniszter néhány nappal ezelőtt köriratban értesítette a különböző közigazgatási érdekképviseleteket, valamint az érdekelt közhatalóságokat, hogy szeptember havában értekezletet kíván összehívni a magyar vízszabályozási program sorrendjének megállapítására. — Az értekezletre némielőtt javaslat jellegével csatolva van Kvassay Jenő miniszteri tanácsosnak, az országos vízépitészeti igazgatóság főnökének előterjesztése is.

A szeptemberi ülés, amely ugyszólván dönt a magyar vízi politikának sorsa fölött, legelsőrangú fontossággal bír Arad szempontjából is, amelyet földrajzi fekvése szinte predestinál arra, hogy a Maros szabályozása révén a magyar víziut-hálózatnak egyik gócpontja legyen. Eppen ezért Aradnak és az Arad vidéki érdekeltségnek mindent el kell követni, hogy ezen az értekezleten ne jöjjenek létre olyan határozatok és a határozatok nyomán a rövidesen beterjesztendő, új víziut-építési törvénybe ne kerüljenek olyan intézkedések, amelyek ezt a földrajzi helyzet által indokolt természetszerű kívánalmat megkérdőjelezzék.

A mai helyzet szerint a folyamatszabályozásoknak az ügye a földművelésügyi, a csatornaépítések ügye pedig a kereskedelemügyi minisztérium hatáskörébe tartozik. A vízépitési ügyeknek ez a semmiképpen sem indokolható kettéválasztása, a multban a gyakori surlódások okozója volt a két minisztérium között. 1905-ben, mikor Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter értekezletet hívott össze a Duna-Tisza közti csatorna ügyében, minisztertanácsa a meghívott szakértők túlnyomó részével együtt a csatornának Szegedhez közel eső torkolata mellett foglalt állást, míg a földművelésügyi minisztérium szakértői a szolnoki torkolat mellett nyilatkoztak.

A döntés joga a kereskedelmi minisztert illetvén meg, látszólag ennek az ellenkező állásfoglalásnak csak akadémikus értéket kellett volna tulajdonítani. A gyakorlat azonban azt mutatja, hogy nem. A szolnoki csatorna-torkolatnak ugyanis meglehetősen nagy érdekeltisége van s ez az érdekeltiség ma a földművelésügyi minisztérium köré tömörült s amit nem lehet közvetlenül keresztülvinni, azt közvetve igyekszik elérni. Ennek a módja pedig az, hogy a Tisza völgyéhez tartozó folyók közül elsősorban a Felső Tisza mellékfolyóit akarják szabályozni és hajózhatóvá tenni, azért, hogy a Szolnokig terjedő folyamszakasz forgalmát mesterségesen megnöveljék és tovább érvelhesenek a Szegedhez közel eső csatornatorkolat ellen. Összes eddigi vízszabályozási törvényeink ezen befolyás alatt készültek és ez a magyarizata annak, hogy a Marost, a Tisza legnagyobb mellékfolyóját mesterségesen elhunyagolták és szabályozására oly csekély összegeket irányoztak elő, hogy az a karbantartásra is alig volt elegendő. Pedig a Maros-

nak a jelentősége, minthogy Erdélyt kapcsolja össze Magyarországgal és a petrozsényi szénmedencének nyit utat, százszorosán nagyobb a jelentősége, mint a Laborcé, Latorcáé, Ungé, vagy Sajóé.

A magyarizata éppen ebben van. A szolnoki csatorna-torkolat hívei ugyanis nagyon jól tudják, hogy a Maros szabályozása és hajózhatóvá tétele egyszerre eldönti a csatorna kérdését is és annak torkolata csak Szegedre vagy Szeged közelébe kerülhet. Ezért kell tehát a Maros szabályozását halogatni.

Sajnos, a mostani Kvassay-féle elaborátum, amely a földművelésügyi miniszter által összehívott értekezlet tárgyalási alapjául fog szolgálni, ismét ezeken az alapokon áll, sőt egész nyiltan kimondja, hogy az 1908. évi vízi beruházási törvény, amely elsősorban a felső Tiszavidék folyóinak szabályozásáról intézkedik, a mérleg nyelvét a szolnoki torkolat javára billentette. További megállapítás gyanánt kifejti az elaborátum, hogy bármily kívánatos volna is a Maros szabályozása, az csak jelentékeny költségekkel és külön berendezésekkel érhető el. Nem mondja azonban meg, hogy a Sajóra például már ráköltötték az előirányzott összegnek csaknem a háromszorosát, de a szabályozásnak még a felég sem haladtak.

Kétségtelen, hogy a Maros szabályozása nagy munka, de mint azt a kereskedelemügyi miniszternek egy szakértő bizottsága még

1914-ben megállapította, egyáltalán nem megoldhatatlan, sőt már készültek olyan tervek is, amelyek a Marost szabályozása esetén a zsilvölgyi szén szállítására akarják felhasználni. A földművelésügyi minisztérium előtt fekszik egy memorandum is, amelyet Arad, Szeged és Temesvár városok még 1917 őszén nyújtottak be még Mezőssy miniszterhez. Ez a memorandum éppen a szabályozás nehézségeire való hivatkozással azt az ajánlatot teszi a miniszternek, hogy a Lippa-Arad közötti szakasz energia-kitermelési jogának átengedése ellenében a három város hajlandó Lippától a Maros torkolatát a szabályozási költségek megfizetésére is elvállalni. Ugyanez az álláspontja a Magyar gyáriparosok országos szövetségének is, amely e vidék rendkívül rossz szénellátási viszonyaira való tekintettel tartja, szükségesnek a szabályozás és energia termelés mielőbbi megoldását.

A Tisza-Maros szögének és az egész Bánátnak érdekében a lehető legnagyobb fontossággal bír, hogy ne azoknak az álláspontja érvényesüljön, akik a Marosnál fontosabbnak tartják a felsőmagyarországi kis folyócskákat és akik a Duna-Tisza közti csatorna torkolatát Szolnokra akarják helyezni. Mert ha ezeknek lesz igazuk, Délmagyarországnak egész gazdasági jövője végérvényesen meg van pecsételve.

Szurmay báró olaszországi offenzívánkról.

(Súlyos támadás a vezérkar ellen. — A magyarság kiméltése. — Urmánczy Nándor interpellációja.)

Budapestről jelentik: A képviselőház mai ülését Szász Károly elnök háromnegyed tizenegykor nyitotta meg.

Báró Szurmay Sándor honvédelmi miniszter javaslatot terjesztett be a tárgyalás alatt lévő katonák ellátási törvényjavaslat kiegészítéséről póttáradék engedélyezése tárgyában.

Urmánczy támadása a vezérkar ellen.

Urmánczy Nándor az Olaszország elleni offenzíva tanulságairól interpellált. Készakarva harsogott interpellációját, míg le nem csillapodik az idegesség, mel y az országban a piavei események nyomán támadt. A sok hiába elfolyt vért nem lehet visszavezetni a nemzet testébe, de azért megpróbálja higgadtan, nyugodtan tárgyalni a kérdést. Wkerle miniszterelnök június 28-án azt mondta, hogy az ország meg lehet nyugodva, nagyobb veszteségek nem fognak érni bennünket, állásaink biztosítottak és bizalmunk lehet haderónk jövő működése és a háboru kimenetele iránt. Abban igaza van Tiszának, hogy hős katonák álltak a Piavenál és Tirolban, de aránytalanul nagy és fölösleges veszteség ért, a mely kikerülhető lett volna. A kórházak újból megteltek és itthon is sűrűn temetik a hősi halottakat. Azt mondta a miniszterelnök, hogy állásaink biztosítottak. Azóta elvesztettük a Col del Rossót, a Piave deltáját és a Monte di Val Bellát.

Hogy mekkora az egész veszteség, nem tudjuk, nem is célja azt kutatni, mekkora áldozatba

A választófogi törvényjavaslatot harmadszori olvasásban, minden hozzászólás nélkül elfogadták.

Az elnök javaslata és a Ház határozata szerint a jövő héten kedden, 30-á lesz a legközelebbi ülés. Ezután áttértek az interpellációkra.

került offenzívánk, csak a tanulságokat akarja levonni.

Beszéde további folyamán kijelenti, hogy a vezérkarba nem a tehetségesek, hanem a protekciók kerülnek és a vezérkarban szolgalelkűség és meghunyászkodás uralkodik. A legfontosabb pozíciókban sablon-tábornokok ülnek.

Szurmay Sándor báró: Ez kérem nem igaz. Az egyetlen hely, ahol a protekciónak nincs helye, a vezérkar. Nehéz vizsgákat kell letennie annak, aki oda bjt.

Urmánczy: A magyarok alig jutnak a Kriegsschule-ba és ha bejutnak, csak nagy protekció révén.

Szurmay: Hogy lehet ilyet mondani? Engem ki protezsált, vagy Hazayt, Belicskát, Dányt?

Urmánczy: Kékk-érdekkel szolgálják a hadi érdekeket és a magyarságot mindenütt üldözik. Ha meglenne a magyar hadsereg, aligha teremnének mindjárt Hindenburgok, de nagyobb lenne

a kötelelesség, a lelkiismeretesség és az gyűlölet.

Nálunk a felelősség azelőtt kisebb, nálunk magasabb állást töltte be valaki.

A vezérkari főnök az offenzíva előtt Konstantinápolyban sétált. A csapatok mindent elkövettek, összes sikereiket azonban német vezetés alatt érték el.

A magyarok hajlandók tovább is áldozatkészséggel harcolni, de a könnyelmű vérontásnak véget kell vetni. Erre csak egy út vezet: sprengolni kell az osztrák hadvezetőséget.

(Az interpellációk.)

Ezután a következő interpellációt terjeszti elő:

1. Az olaszországi júniusi offenzíva előkészítése és a hadműveletek vezetése vizsgálat tárgyává tették-e, és amennyiben hibák és mulasztások történtek, megtorolták-e?

2. Milyen magyar csapatokat aránytalanul nagyobb számban vitték támadásba és ezek aránytalanul nagyobb veszteséget is szenvedtek. Illetékes helyen tilbaközölt-e a miniszterelnök ezen eljárás ellen?

3. Tünettel arra, hogy a hadvezetőség iránti bizalom az egész országban megrendült, nem tartja-e szükségesnek a miniszterelnök, hogy oly iránymutatást tegyen a királynak, hogy a régi protekciós rendszer megváltoztatásával és a magyar-ellenes elem végleges kiirtásával hivatásos férfiak kezébe kerüljön a hadvezetés.

(Szurmay válasza.)

Szurmay Sándor béró honvédelmi miniszter mindenekelőtt kijelenti, hogy Urmánczy beszédében sok a tévedés és ferde beállítás. Elsősorban visszautasítja azt a vádat, hogy a vezérkari protekciós emberekből egészítik ki. Megsértene ezt a testületet, ha többet mondana, mint amennyit közbeszólása alkalmával mondott. Ami a vezérkari főnök konstantinápolyi tartózkodását illeti, az a megjegyzése, hogy a mostani közlekedési viszonyok között egyáltalán nincs távolság oly ember részére, aki oly pozícióban van. Az offenzívára nincs befolyással az, hogy a vezérkar főnöke Badenben, a fronton vagy Konstantinápolyban van.

Közbeszólásról: Mezőny Gráczal

Szurmay: Részletesen kifejti a piavei csata előzményeit. Meg kellett támadni az olaszokat. Az első előkészítés még a télre nyulik vissza. A támadás kezdete május elejére volt tervezve, de ezt négy héttel elhalasztották. A támadás június 15-én kezdődött. A velencei hegyekben a támadás az első napon megakadt. Másutt mindenütt sikeresen haladtunk előre. A hadvezetőség súlyos elhatározás előtt állott, mert az elért sikert csak nagy áldozatok árán lehetett volna biztosítani. Ezért pedig a világ egyetlen hadvezetősége sem vállalhatja a felelőséget a háború negyedik évében. A visszavonulás akadály nélkül történt, csak a déli szárnyon fejlődtek ki nagyobb harcok, a melyek természetesen veszteséggel jártak.

A központ határozat egy ostromlott vár helyzetében vannak, amelyben csak az aktív védelem biztosíthatja a kedvező hadállást.

Nyugaton döntő harcok folynak, meg kellett tehát akadályoznunk, hogy az olasz fronttól erőket lehessen oda. Ez követelte, hogy támadjunk. Meg kellett akadályoznunk az ellenséget abban, hogy a kezdeményezést magához ragadja.

Olyan tökéletességgel és alaposággal volt előkészítve ez a legutóbbi offenzíva, amelyen semmilyen operációnk nem indult meg.

Körülbelül egyenlők voltunk a támadáskor a bárom év óta harcban álló ellenséges erővel. Tavaly a tolemini támadásnál száz különböző ka liberii ágyú esett egyazon szakaszra, míg most a Piavenál 165, a hegyekben pedig 250 löveg esett ugyanolyan nagyságu területre. A piavei hadsergnél a tüzéségi lözser annyi volt, mint tavaly az egész fronton, a velencei hegyekben pedig kétszer annyi volt, mint tavaly. Tüzéségünk öz-

szesen hét millió lövést tett. Aknavezőkben negyven százalékkal volt több a könnyű aknavező és száz perccel volt több a nehéz aknavező a fronton, mint tavaly. Az élelmezés tekintetében is minden megtörtént, a támadás előtt az élelmezési adagokat felemeltük. A támadásnál a gáz nem változta be a hozzáfűzött várakozást. Ennek is megvan a maga oka.

Fényes László: Igen, rossz gázt használtak.

(Ismét árutások.)

Szurmay: Ugyanolyan, mint tavaly. Csak hogy tavaly, az olaszok gázvédő álarcai rosszak voltak, most azonban angol védőálarcokat használtak. A fő baj az volt, hogy a meglepetés nem mindennemű sikerült. Megtörtént a Piave mentén, hogy egy tényleges tiszt, az 56-ik gyalogezred Sfiny nevű hadnagya átszökött és tőle tudta meg az ellenség a tervek nagyrészét. (Nagy zaj.)

Fényes László: Két nappal előbb a vezérkar ezt tudta.

Platthy György: Egy hadnagy hogy juthat az összes tervek birtokába. (Óriási zaj.)

Szurmay: Hasonló eset történt a velencei hegyekben és legutóbb Albániában is, ahol egy Ghillardy Emil nevű 96-ik gyalogezredbeli tényleges főhadnagy átszökött és megkönnyítette az ellenség ocsó sikerét. (Nagy zaj.) Csak annak lehet kritizálni, aki az összes mellékkörülményeket ismeri. A siker kivívása nagyobb és nehezebb, ha a csapatokban áruk vannak. (Nagy zaj a

A magyar nemzet a trón támasza.

Wekerle Sándor miniszterelnök: Minde-nütt, ahol nem kedvez a hadszerencse, ott bűnbakkot szokás keresni. A fődolog az arcvo-nal megtartása és ebben a tekintetben megnyu-gathatom a Házát, hogy állásaink biztonsága meg van óva. Az offenzíva előtti állapotunk minden tekintetben biztonságban van. A mi a vizsgálatot illeti, sehol a világon ilyen vizsgá-latot nyilvánosan nem szokás tárgyalni, mert a hadviselés érdekeit sérti. A legmesszebbmenő vizsgálat megtörtént és abból a következtetések s tanúságok levonatiak és a szükséges in-tézkedések megtörténtek.

Platthy György: Ciróf lett a vezérből.

Förster Aurél: Hordárnak való nem grófnak.

Wekerle Sándor: Én komolyan beszéltem és minden szavamra feleltem, amit mondtam. Ami a magyarság oltalmát illeti, úgy a nemzetnek sohase volt királya, aki a trón támaszát és biztostékát annyira a magyar nemzetben kereste volna, mint felséges királyunk.

Ez érzületének megfelelően nemzeti erőnk ki-mélése és megóvása annyira az ő szívében fekszik, hogy e tekintetben külön intézkedések és lépések megtételét nemcsak szükségesnek nem tartom, hanem üdömosznak sem. (Helyeslés a Ház minden oldalán.)

Urmánczy Mándor: Munkiómat offenzi-vámhoz két oly személytől kaptam, akik nem sokkal állanak katonai rangban a honvédelmi miniszter alatt. (Nagy zaj.)

Felkiáltások jobbról: Hallatlan!

Felkiáltások balról: Mi a hallatlan. Azok jó hazafiak, akik kötelelességüket megtették.

Urmánczy: Csak néhány rakétát használtam. Ilyen offenzíva csak meghosszabbítja a háborút. Az olasz repülők propaganda lapjaikkal a katonákra semmi hatást nem gyakorolnak. Felolvas egy levelet, amelyet Sándor Pál kapott s amelyhez a Szurmay által felolvasott levelezőlap mellékelve volt.

A levél írója megjegyzi, hogy Urmánczy és Sándor Pál beszédei a magyar katonák harci készségét legkevésbé sem befolyásolják és hogy a magyar katonák az olyan piszkot, mint az olasz repülők írásai megvetéssel dobják el maguktól. A miniszterelnök válaszát nem veszi tudomásul.

baloldalon.) Az ellenség támadásai husszor voltak sikertelenek, ami azt mutatja, hogy a hiba-források ellenségeinknél nagyobbak, mint nálunk. Nincsen okunk a pirulásra, mert mindenki megtette a kötelelességét. Ami a veszteségeket illeti, kijelenthetem, hogy halott nagyon kevés volt. Egy-egy ezrednél száz, vagy kevesebb volt a halottak száma. Hogy a magyarság mily arányban vett részt a támadásban, arról téves hírek vannak. A támadás kezdetén ötven százalék volt az osztrák, 38 százalék a magyar, nyolc százaléka a horvát és négy százalék a bosnyák csapatok aránya. Ha nem is sikerült most az olaszoktól nagyobb területet elvonnunk, a kezünkben levő zálog nem lett kissébb. Ha nem is értünk el stratégiai sikert, mégis kereszteltük az ellenség számításait. Sok vér folyt el, de meggyőződés, hogy nem hiába.

(A front hangulata.)

Szurmay: Urmánczy, azt mondotta, hogy vitézeink szárnyaszegetten végzik szolgálatukat a fronton. Ebben Urmánczy-nak nagy része van. Felolvas egy levelezőlapot, amelyet a frontról kapott s amely így hangzik: „A levegő ezenki-vül a ti áldásduş működéstekkel van tele. Tegnap szórták le az olasz repülők Urmánczy 19-én tartott beszédét, megfelelő kommentár kíséretében.” (Nagy mozgás.) Ezek a dolgok keserítik el a tisztikart. (Helyeslés jobbról.)

A Ház a választ tudomásul veszi. A többi interpellációról lapunk más helyén számolunk be.

Türelem!

Meg lesz a két adag liszt.

(A helyettes polgármester nyilatkozata.)

Megirtuk, hogy Lócs Rezső helyettes polgármester, a közlelmezési vállalat vezetője úgy nyilatkozott munkatársunk előtt, hogy az ellátatlan lakosság mult heti lisztjét is meg fogja kapni. A közönség joggal hitte, hogy a mostani kiosztás alkalmával az elmaradt lisztet is megkapja. Mint ismeretes, a vállalat a kereskedőknek csak az e heti lisztadagokat utalta ki, ami jogos elkeseredést keltett. Sőt megtörtént az is, hogy a VIII. élelmezési kerület kereskedői a mai napig az e heti lisztadagokat sem kapták meg. Ne makartuk elhinni, hogy ez megtörténhetett. Kérdést intéztünk illetékes helyen és azt a felvilágosítást kaptuk, hogy a VIII. élelmezési kerület kereskedői tényleg nem kapták meg az e heti lisztadagokat sem és hogy csak holnap reggel történik a kiosztás.

Az Aradi Közlöny tudósítója előtt Lócs Rezső helyettes polgármester ma ezeket mon-dotta:

— Én megígertem, hogy az ellátatlan lakosság megkapja az elmult heti lisztet is. Ezt az ígé-refemet be is fogom váltani, csak türelmet kérek a közönségtől. Úgy intézkedtem, hogy a mult hétre érvényes 8. számú szelevényt és a jövő hétre érvényes 10. számú szelevényt egyszerre váltásák be a kereskedők. A kiosztás a raktárban hétfőn kezdődik s a jövő hét csütörtökjén az ellátatlanok két hétre szóló lisztet kapnak. Figyelmeztetni kívánom azonban a közönséget, hogy a lisztet némi csekély levonással kapja meg, mert a vállalat nem rendelkezik annyi liszttel, hogy teljes egészében kiadhassa a mult heti adagokat is.

Lapunk mai számában közölt cikkünknek megvolt a hatása. Azt irtuk ugyanis, hogy a közlelmezési vállalat alkalmazottai türelmetlenül és idegesen bántak a közönséggel. Lócs Rezső helyettes polgármester, aki ma reggel érkezett haza Budapestről, elolvasva cikkünket szigorú utasítást adott ki a vállalat alkalmazottainak, a melyben felszólította őket, hogy nyugodtan hallgassák meg a közönség panaszait, azokat lehetőleg orvosolják és ha ezt nem lehet megtenni, akkor türelemmel világosítsák fel a közönséget, hogy kérését nem lehet teljesíteni. A helyettes polgármester arra figyelmeztette a vállalat alkalmaz-

mazottait, hogy a nélkülözőkkel szemben megértéssel viselkedjenek.

Munkatársunk kérdést intézett Lócs Rezső-höz budapesti tanácskozásairól. A helyettes polgármester ezeket mondotta:

— Tegnap a közlelmzési minisztériumban a nagyváradi kormánybiztossághoz tartozó törvényhatóságok közlelmzési vezetői tanácskoztak. Arad városa részéről én vettem részt a tanácskozáson, a vármegye részéről Schill József alispán volt jelen. Arról tanácskoztunk, hogy mennyi a várható termésfelesleg. Statisztikai

adatok alapján megállapították, hogy mennyi az a minimum, amelyet az egyes törvényhatóságok kötelesek beszolgáltatni. Remélhető, hogy a cséplés eredménye olyan lesz, hogy Aradvárosa a reá kirovandó gabonamennyiséget minden különösebb megrázkódtatás nélkül be is tudja szolgáltatni. A minisztériumban kijelentették, hogy ha Aradvárosa beszolgáltatja a reá kirovandó gabonamennyiséget, akkor egyáltalán nem lesz rekvirálás. Kívánatos volna tehát, hogy a gazdák minden felszólítás nélkül minél több gabonát fognak az átvevő-bizottságok útján beszolgáltatni.

„Achilleion“ a Baross-parkban.

(Pogány Móric nagyszabású tervvel.)

— Aradon két igazán megkapóan és művészi tökélyvel alkotott épületben tudok gyönyörködni. A Lyceumban és Jiraszek alkotásában, a Baross-parkban levő pavillonban.

Ezt a legigazságosabb kritikát mondotta Pogány Móric, az európai híri műépítész, ki körülbelül két hete tartózkodik Aradon. Egyben felhívta a figyelmet arra a megépített, finoman megkonstruált álmra, mely annyi időn át mostohája volt a városnak, közönségnek egyaránt. Az aradi korcsolyázó egyesület igazgatósága volt az, amelyik meleg szeretettel foglalkozott azaz az eszmével, hogy tennispályák és korcsolyapálya létesítésével fellendítse Arad sportéletét. Egyben pedig módot nyújt arra, hogy henn a város szívében legyen és megkímélje a közönséget a hosszú és fáradalmas utaktól. Az eszme életre valónak bizonyult, a tennispályákon kacagó és jókedvű fehérrubás, tennisz cipős párok szervirozzák a piros és fehér labdákat és télen a tükrösima jégen hányszor csodáltuk meg a merészen ivelő, karsu bokás leányokat. Az igazgatóság azonban nem elégedett meg evvel. Többet akar, valamit, ami még soha nem álmodott fokra emelje Arad sportéletét a finom sportét, amelyet nők is kultiválnak és evvel egyidejűleg hatalmasat lendít a társadalmi életben is. Tudták, érezték, hogy a pavillon a mai formájában erre alkalmatlan. Kicsiny és szűk. Egy, még formát nem öltött idea volt csak meg és ekkor merült fel az a terv, hogy Pogány műépítésszel lépnek érintkezésbe, akit rokon szálak fűznek Aradhoz a felesége révén. Ő sűrűn megfordul Aradon, ismeri a várost, tervezen valamit a Maros-part, a park és a környezet kihasználásával. És Pogány, a művész rajongásával lelkében, megszakította nyaralására szánt idejét, lejtött Aradra, hogy a helyszínen tervezen és alkosson.

Puha, meleg környezetben találtam Pogányt. Az európai híri építész, mikor megmondottam jövetelem célját, elgondolkodva nézett maga elé.

— „Erről nagyon nehéz lesz beszélni. Sem a terv, sem pedig a magam munkáinak komolyságával nem tartom összeegyeztethetőnek, hogy egy tervről már akkor beszéljek, amikor az még meg sincs. Lejöttem Aradra, az aradi korcsolyázó egyesület meghívása folytán, de még nem tudom határozottan, hogy mit akarnak. Hanem ide hívjuk Hady Antalt, az egyesület igazgatóját és megbeszéljük így hármásban a tervet.“

Rövid telefon beszélgetés és Hady Antal, az agilis igazgató nemsokára ott állt közöttünk. És kezdetét vette a tervezgetés. Lassan-lassan kezdett kialakulni egy csodálatos terv, minden szépségével és pompájával és amint hallgattam ennek a művészlelkű embernek az ideáit, kialakult egy csodálatos, talán a Halász bástya szépségéhez hasonlító alkotás.

— „A hidőre néző tengely irányában két fedett terras, melyet kettős oszlopok tartanak. Az egyik terras a Lyceum felé néz, a másik a park felé. Ezek a terrasok magától az épülettől annyira kinyulnának, hogy a terras széle kiérne a drót hálóig, amely a tennispályákat elválasztja. Az így kiépített terrasok folytatása lenne a vár felé két oszlopos fedett folyosó, amely a tennispályák egy részét és a parkból egy darabot fogna közre, mint két kar. Ugyanaz lenne a másik, az Apponyi-körút felől is. Ott is két fedett folyosó nyulna ki, amely azonban lényegesen kisebb területet fogna közre. A két kar közötti részt azután tetszés szerint lehetne felhasználni. A folyosókon asztalok, a térség közepén emelvény, katonazene esetleg fülharmonikus hangverseny részére. A perspektiva csodálatos szép lenne, bármelyik oldalról. A Maros-part felől látszanék a bájos, könnyed modorban épült pavillon, a két folyosóval, a melynek oszlopsorai és iveri, mint egy régi görög Achilleion hatna. A várhidő felől pedig az egésznek teljes áttekinthetősége. Itt is látszik az épület, de az oszlopsorok most nem a néző felé futnak, hanem, mint egy csodaszép lánc húzódik el a szem előtt. Az asztalok mellől ki lehet látni a Marosra, messze, ahol kanyarodva jön a zöld fák között. Nyáron pompás üdülőhely, télen pedig padokat kell állítani, ahol a korcsolyázók pihennének és garde-ok hibebe foglalják teljesíteni kötelességüket. Amennyiben lehet az egész nívót feltöltjük a part, de minden esetre a pavillon magasságára. Ez még csak elképzelés, még nem határozott terv. Nagyon sajnálom, hogy nem adhatok legalább egy skizzét, hogy szemléltethetőleg lehetne az olvasó elé állítani.“

Hady Antal Acsev. felügyelő, a korcsolyázó egyesület igazgatója, kinek minden szaván érezhető a szeretet és rajongás, amellyel ezt az ügyet felkarolta és a magáévá tette, a következőket mondotta:

— Egy nyáron Helsingforsban jártam. Ott láttam két iskola között egy játékteret, amelynek a fekvése teljesen azonos volt a korcsolyapálya fekvésével és környezetével. Hosszasan elnéztem és akkor megfogamzott bennem a gondolat, hogy erre a mintára otthon is fogok ilyen csinálni. Érintkezésbe léptem az illetékes tényezőkkel, hogy a Lyceum előtti játékteret engedjék át a korcsolyázó egyesületnek. A tervet elfogadhatónak találták és így kialakult a kép, amelyhez foghatóval kevés város dicsekedhetik. A játékteréből az elvesztett tennispályákat is kifogjuk pótolni, a jégpálya ugyanolyan nagy marad, mint volt. Az átmenetet a pálya és játszótér között az a természetes kis emelkedés fogja képezni, amely a játékternek körülbelül a közepén vonul keresztül. A fákat természetesen ki kell majd vágnunk és így hatalmas szép területet nyerünk. A két folyosó kö-

zötti teret, hogy miképpen fogjuk felhasználni, még nem tudom. Ezer kialakulatlan színes kép van a lelkemben, ezer gondolat, amelyet mind szeretnék keresztülvinni, megvalósítani.

Az épület tetején és az oszlopos folyosók tetején függő kerteket fogok csinálni, ahol asztalok lesznek felállítva. A folyosóknak az a vége, amely a Marospart felé fut, egy hallban, vagy valami szélesebb terrasban fog végződni. Innen lehet majd átekinteni az egész Marospartot, az aléna zöld fáit, a Maros tükröző vizét és a partot egész végig. A zöld füves tér megmarad a fiatalságnak, hisz az egész a fiatalság véghetetlen szeretetének jegyében épül. Az eszme megvan, most már ennek a fizikai elképzelése a művészre van bízva — mondotta rámosolyogva Pogányra.

— Azonban ezzel még nincs befejezve — fordult hozzám Hady felügyelő — most elmegyünk a parkba és megnézzük, elképzeljük, hogyan nézne ki természetben. Pogány sajnálkozva mentette ki magát. Egyedül kísérttem el Hady felügyelőt. A pavillon tetejéről ismét elmagyarázta az egészet. Hol lesznek a terrasok, hogyan fognak hozzá kapcsolódni a folyosók. És lelki szemünk már trasszírozva látták a terrasokat, a folyosókat, eltűnt a kerítés, a fák, a tennisz dróthálója. Halkan felhangzott a katonazene, a folyosók fehér asztalainál a lehungyó nap bibircfényében ott ült „tout“ Arad. A levegőben érzik a Maros sóhaja és a felőle jövő szellő áthozza a másik park virágainak illatát. A tennispályán libbenő fehér szoknyák látszanak és távolabbról a fel-fel ugró futball lapda. És jölesett a télre, a jégpályára gondolni, amikor majd az oszlopok alatt állva, kipirult arcú kék ruhás leányok suhannak el előttünk, mint ködképek, melyek feltűnnek, majd megint tovasiklanak. A terv már készen van, minden pártolásra érdemes és ha az illetékes tényezők is ugyanazzal a szeretettel foglalkoznak majd vele, mint a korcsolya egyesület vezetősége, rövid időn belül valósággá lesz mindaz, ami most még csak terv, csak álom.

(k. n.)

Meghúsult áttörési kísérlet Albániában.

Budapest, július 24. (Hivatalos.) Az olasz fronton nincs említésre méltó esemény. Az albán harctéren derék csapataink az ellenség tartós erőlködéseit, amelyek arra irányultak, hogy a devoli szakaszon áttörjék vonalainkat, szívós ellentámadásokkal megghusították. A vezérkar főnöke. (Ministerelnökség sajtóosztálya.)

SPORT.

† Foothall-mérkőzés. Élvezetes football-mérkőzés színhelye lesz vasárnap, e hó 28-án az ATE óvár-téri sporttelepe. Az aradi munkás testedző egyesület hosszú pihenés után, felfrissült új játékosokkal veszi fel a küzdelmet, a háboru alatt pihenő és most újra működő szegedi testgyakorlók körének jó képességű csapatával. A szegedi csapat több játékos a fővárosi egyesületekből került ki, mivel mint katonák Szegeden teljesítenek szolgálatot s így a mérkőzés eldöntéséért mindkét csapat erősen fog küzdeni. A mérkőzés kezdete fél 5 órakor kezdődik. Helyárak corzo ülés 3 korona, ülő hely 2 korona, álló hely 1.50 korona, diák és tagjegy 60 fillér.

Megállott a franciák ellenoffenzívéja.

(Összeírt tank-ek a front mögött. — Visszavert tömegtámadások.)

Berlin, július 24. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelent: *Ngugati harctér*: A Lystől északra és Albert mellett élénk tűzerégi tevékenység. Egy helyi támadás alkalmával a franciák az Avre nyugati partján Villy mellett és föle délre átmenetileg az Avreig törtek előre. Ellentámadásunk a helyzetet visszaállította és este Ailly mellett és föle északra az előretört ellenségnek részleges támadásait visszaverte.

Az ellenség az Aisne és Marne között tegnap reggel új hadosztályok harcbevételével tömegtámadásait folytatta. Boen vezérezredesnek hadserege az ellenségnek egy több ízben megismételt támadását teljesen megghiúsította. A franciák és amerikaiak ismét igen súlyos veszteségeket szenvedtek. Mohani é scharfenes között az ellenség többször rohmozott ellenünk, Ville-Montoire mindkét oldalán átmenetileg valamelyes területet nyert, ellentámadásunk az Henséget kiindulási vonalain mögé vetette vissza. Ville-Montoiret a sűrű tömegben visszaönlő és tűzerégünk által lött ellenségtől ismét elragadtuk. A páncélosokat, melyek vonalainkat áttörték, szétlőtük a gyalogságot, melytől őket követte, ellentámadással visszavertük. Az Ourgu és a-Marne között küzdő csapatok is erős ellenséges támadásokat vérték ki többnyire már vonalaink előtt. A Roncourtól északra emelkedő magaslatokról és a chatelei erdőből az ellenséget visszavertük. Délután már csak részleges támadások voltak. Az ellenséget visszavertük. Rheinstől dél-

nyugatra a harcok egész napon át tartottak. Az ellenség a Marne és az Ardre között több ízben sikertelenül tört elő részleges támadásra. A franciák az Ardre-től északra fehér és fekete franciákkal együtt olaszokat és angolokat vetettek harcba, akik csak gyanván fejlődhetek ki a készletből állásukból. A huzamosan lött olaszoknak támadásai után, melyeket csakhamar összehittünk, a franciákat és angolokat is visszavertük több ízben elkecseregett harc után ellentámadással. *Ludendorff*. (A miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Berlinből jelentik: *Bohn* vezérezredes hadseregétől érkezett tegnapi jelentések szerint a nagy támadást mindenütt eredményesen hártották. A front mögött igen sok elpusztított tank hever.

Newyorkból jelentik: A kormány július 23-án átvette az összes távíró, telefon és drótnyélküli távíró vonalakat és állomások ellenőrzését.

Newyorkból jelentik: *Roosevelt* azzal az indokkal utasította vissza Newyork állam kormányzó állására való jelöltetését, hogy minden erejét a háborúnak akarja szentelni.

Berlinből jelentik: A Wolff-ügynökség jelentéste: A Soissons és Rheims közötti harctéren nagybőrra csendesen folyt le a nap. Részletes harcok Durgutól délre, valamint Rheinstől délnyugatra.

MŰVÉSZET.

Színház műsor:

Csütörtök: *Fáy Szeréna és Uray Dezső*, a Nemzeti Színház művészei felléptével *Remény*.
Péntek, szombat: *Uray Dezső* felléptével *Az erősebb*, újdonság.

* *Sztambul rózsája*. *Barics Gyula* és *Zöldhelyi Anna* ma este lépnek fel az aradi közönség előtt utoljára a Sztambul rózsájában. Zöldhelyi ház lelkes ünneplő közönség gyűlt össze bucsuzásukra, hogy utolsó fellépésüket az aradi közönség szeretete tegye meleggé, emlékezetessé... *Barics* mindenki szerette Aradon. Az aradi közönség példátlan kitartással hat éven keresztül lankadatlan szeretettel tekintette legkedvesebb művészenek és szerentük *Barics*ot a jó barátot. Elvitázhatatlan, hogy az aradi színpad operett sikereiben igen nagy része volt, az R. *Horváth Mici-Barics* együttes már magában is a sikert, zsufolt házakat, sorozatos előadásokat jelentette. Művészi kvalitásait feleslegesnek tartjuk részletezni, hiszen mindenki szerette és megbecsülte a meleg hangu, érző szíviú énekest, örömmel hallgattuk szép orgánájának zengzengés magyar beszédét. Vérteli énekes *Barics*, muzikalitása felül áll a kritikán, mint zeneszerzőnek is szép sikerei voltak. Távozásra nem csak nagy veszteség a színháznak, de sajnálhatjuk a jótékonycélú estélyek szempontjából is. Nagy elkötelezettség ellenére sem utasított vissza soha egy kérést sem el, ha jótékonycélú fellépésről volt szó. Az a sok taps, az a forró ováció, amely ma este elhangzott, nemcsak a bucsuzásnak, de annak is szólott, hogy mindenkor örömmel látják viszont a aradi színpadon... A másik bucsuzó *Zöldhelyi Anna*, egy év óta van a társulatnál. Fiatal művésznő, aki Aradon léte alatt meglepő sokat fejlődött. *Zöldhelyi* kimondottan énekesnői szerepekre van praedesztinálva, sima, bársonyos hangja magasabb feladatok megoldására is alkalmas s ha gyakran nem neki való szerepekkel kellett is megküzdenie, akkor is észrevettük, hogy tehetséges, intelligens színésznő, akinek még igen nagy sikerei lesznek. *Rákosi Szidi* iskolájából kikerülve egyszerre primadonna szerepeket is játszott Aradon, a *Tavaszi szerelem* *Fridolinja* mindig maradandó, értékes sikere marad. Mai bucsufellépte az ünneplés, a sok taps és nagyon sok virág jegyében folyt le. A

jó előadást Győző rendezte izléssel. *Barics Nagyváradra*, *Zöldhelyi* a *Royal orfeumhoz* szerződött. (W. K. dr.)

* Főlemelték a színház helyárait. A város színházi bizottsága *Vargassay Lajos* polgármester elnöke alatt ma délután ülést tartott. *Kovács Vince* kulturatanácsnok bemutatta *Szendrey Mihály* igazgató kérvényét, aki a helyáraknak átlag 45%-os emelését kéri. A procenium páholy ára az eddigi 19 koronáról 28 koronára, a földszinti és első emeleti páholy 15-ről 21 koronára, a II. emeleti páholy 8-ról 11 koronára, az I. rendű támlásszék 5-ről 7-re, a II. rendű 3,80-ról 5,80-ra, a II. emeleti ülőhely 2,40-ről 3,60-ra emelkednek. A délutáni előadásoknál az emelés fele jut érvényre. Előadja a tanácsnak, hogy a színház bevétele, telt házzal véve alapul, eddig esténként 1987 korona volt, míg a jövőben 2868 korona lesz. A városnak százalékokban jutott eddig telt háznál 129 kor. a jövőben 240 kor. esténként. A nagy drágaságra való tekintettel javasolja az előadó, hogy a kért emelést adja meg a bizottság és pedig 1918. október 1-től további intézkedésig. *Mandl Vilmos* dr. kérdésére jelenti a tanácsnok, a múlt téli szezonban a város 32.500 koronát vett be a színházjegyek után járó percentekből. Ezután az elnöklő polgármester kimondja, hogy a bizottság eleget tesz a színházigazgató kérelmének és a kért helyáremelést egyhangúlag megadja.

* *Premier a Modern Kabaréban*. A *Modern Kabaré* tagjai ma egy kiemelkedő, magas nivóu műsorral léptek a közönség elé. A kabaré igazgatóságának áldozatkészségét mutatja az az előadás, melyben a premier közönsége gyönyörködhetett. Mint előre jeleztük, az *Adonajnak*, ennek a világhírű daljátéknak is ma volt a bemutatója. Az eredeti új diszletek, a szebbnél szebb jelenetek és azó-heber darabnak meséje nagy hatást tettek a közönségre, mely igen sokat tapsolta a lámpák elé a darab főszereplőit. Bizonyos, hogy az *Adonaj* slager darabja lesz a *Modern Kabaré*nak, melynek tagjai ebben a nagyszabású daljátékban igazán művészi produkáltak. Nagy sikere volt a *Hűlen menyecske* című új operettnek is, melyben a társulat legjobb erői játszanak. Több magánjelenet és táncszámok szerepeltek a műsorban, melyek változatossá és élvezetessé tették a közönség előtt az estét. Vágónak ismét nagy sikere volt. Ismét teljesen új műsorral szerepelt és a közönség sokat mulatott mőkáin. A ma bemutatott műsor holnap kerül második előadásra a *Modern Kabaré* színpadjára.

Kilényi János nyugalomba vonul.

(Exterde Kálmán báró lesz a főszámvevő.)

A városházán egész nyitán beszélnek arról, hogy a főtisztviselők közül többen nyugalomba vonulnak, mert a háborús fáradoalmakat már nem bírják. Neveket hoznak forgalomba, olyan kombináció is merül fel, hogy a nyugalomba készülő tisztviselők előbb bevárják a végleges fizetésrendezést és csak aztán engedik át helyüket a fiatalabb munkaerőknek.

Mi ezekről a hivatal falai között folyó beszélgetésekről eddig sem vettünk és ezután sem veszünk tudomást, mert nem akarunk az eseményeknek elébe vágni. Neveket sokasem dobtunk a köztudatba, csupán azt az általános elvet állítottuk fel, hogy a város vezetőségében regenerációnak kell bekövetkeznie, friss erőknek, megújódott szellemnek kell a város ügyeinek intézésébe befolyjniok, hogy a város mostani súlyos helyzetéből kiszabaduljon és teljesíthesse azokat a fontos szociális és kulturális feladatokat, amelyeket a változott viszonyok parancsa ír elő.

Most egy városi főtisztviselő nyugalomba vonulásának pozitív hírére vesszük. A főtisztviselő: *Kilényi János* főszámvevő, aki augusztus 2-án 42 éve szolgálja a várost. *Kilényi Jánost* 1906-ban nevezte ki főszámvevővé az akkori főispán *Károlyi Gyula* gróf, amikor *Bund Henrik* akkori főszámvevő nyugalomba vonult. Súlyos anyagi viszonyok között volt akkoriban a város. Éppen ezért is nyugdíjaztatta magát *Bund Henrik*. Akkoriban vizsgálta a város pénzügyi viszonyait és ügykezelését *György Henrik* számtanácsos, a belügyminiszterium számvevőségének főnöke s ez a vizsgálat a legnagyobbmértvű rendellenességeket hozta nyilvánosságra. A vizsgálatnak az lett az eredménye, hogy a főszámvevő nyugalomba vonult és nemsokára követte őt az akkori polgármester, *Institoris Kálmán* is.

Kilényi János vasenergiával kezdett hozzá a város zilált pénzügyeinek rendezéséhez. Telve volt ideákkal, érdekes tervekkel, mint a hogy még ma is nem egy egészséges ötletet vet felszínre. De miként ma sem valósíthatók meg a sokszor nagyon is életrevaló eszmék, úgy akkoriban sem tudta azokat megvalósítani, mert nem tudták, vagy nem akarták megérteni. *Kilényi* köztisztviselői működéséről a legnagyobb elismeréssel nyilatkozhatik mindenki. Ő volt mindig az, aki az egyre emelkedő pótdót meg akarta állítani, mert belátta, hogy a polgárság össze fog roppanni az adóterhek súlya alatt. Benne mindig meg volt a jószándék, hogy a polgárság terhein enyhítsen, de a város vezetésében uralkodó szellemmel szemben jóakarata, minden egészséges ötlete hatástalan maradt. Mint hivatalnok a legideálisabb magya kötelességtudás mintaképe. Hivatalában az első és sokszor még lámpafény mellett dolgozik, a mikor már a legfiatalabb napidíjas is régen távozott hivatalából.

A negyvenkét esztendő munkája, a háborús nehézségekkel való hiábavaló küzdés elfárasztották a város legszorgalmasabb, legmunkabíróbb tisztviselőjét: *Kilényi János* főszámvevőt, aki értesülésünk szerint augusztus elején benyújtja nyugdíjaztatása iránti kérvényét, a mely az augusztusi közgyűlés elé kerül.

Ugy értesülünk, hogy utóda *Exterde Kálmán* báró tiszteletbeli főszámvevő lesz, akit pályázat meliözésével fog a főispán kinevezni. *Exterde* báró kinevezése esetén a főszámvevőt helyettesítő számvevő *Hank Albert* dr. aliegyező lesz.

HIREK.

— **A pápa kapja a Nobel békedíjat.** *Genéből* jelentik: Az *Osservatore Romano*, a szentszék félhivatalos lapja közli, hogy négy semleges állam, Hollandia, Norvégia, Spanyolország azt javasolta a Nobel-díj stockholmi konferenciájának, hogy az idei Nobel-békedíjat, 200.000 koronát, XV. Benedek pápának adja ki.

— **A monarchia oroszországi nagykövete.** *Hágából* jelentik: A pétervári *Vecernije Ognj* állítólag jól informált helyről arról értesül, hogy Ausztria-Magyarország oroszországi nagyköveteül *Czernin* Ottokár gróf, vagy *Sziasszy* nagykövet van kiszemelve.

— **A horvát bán távozása.** *Budapestről* jelentik beavatott forrásból, hogy a horvát szablyorban lefolyt események végre komolyabb lépésre készítik a magyar kormányt. *Mihalovich* Antal dr. horvát bán távozása küszöbön áll s helyét a valószínűség szerint *Unkelhäuser* Károly dr.-ral, a mostani horvát miniszterrel, vagy *Skeriecz* Iván báró volt bánnal töltik be. Az új regime kurzusa erősen horvát lesz, de a mellett természetesen unionista alapokon fog nyugodni. *Mihalovich* egyébként ma reggel, titkára, *Havlicsek* dr. kíséretében Budapestre érkezett és a Duna-palotában szállt meg.

— **Az esetek hozzátartozóinak támogatása.** *Budapestről* telefonálja tudósítónk: A képviselőház egyesült pénzügyi és véderő bizottsága ma letárgyalta azt a pótiavaslatot, a melyet a honvédelmi miniszter terjesztett be az intelligensabb osztályokhoz tartozó esetek vagy sebestültek hozzátartozóinak pótiaradékaról. *Bartha* Ödön előadó megköszönte a miniszternek, hogy ily gyorsan teljesítette ígéretét. *Létei* Ernő köszönetet mondott *Tisza* István grófnak és *Teleszky* Jánosnak, a kik a múltkorai tárgyaláson az ügyet a magukévá tették és sikerre vitték. A bizottság a javaslatot elfogadta.

— **Miért zuhanak le a posta-repülőgépek?** *Budapestről* telefonálja tudósítónk: Az *Aradi Közlöny* fővárosi tudósítója a legilletéke sebb helyen a következő magyarázatot kapta a repülőpostát ért kétszeri szerencsétlenségről:

— Megállapították, hogy az első baleset alkalmával, amelynek *Vargha* főhadnagy lett az áldozata, a gép szerkezeti hibáját *Mátyásföldön* felületesen javították csak ki és hogy a főhadnagy még nem vizsgázott pilóta volt és mégis felszállt. A második baleset alkalmával szerencsétlenül járt *Németh* nevű pilóta produkálni akarta magát és körülbelül 250 méter magasságból sikló repüléssel próbált leszállni. Az effajta leszállást csak sokkal nagyobb magasságból szabad megkövetkezni.

— **A fürdőhelyek megrendszabályozása.** A hivatalos lap mai száma közli a kormányrendeletét, a melylyel felhatalmazza a kereskedelemügyi minisztert, hogy a fürdőhelyeken a szállodai és egyéb bérbeadott helyiségek bérletét és bérösszegét, a fürdési és ezzel kapcsolatos díjakat, valamint a vendéglői étkezést szabályozhassa; felhatalmazza arra is, hogy a már megkötött lakbéri szerződéseket hatálytalanítsa és hogy a lakás- és ételmezési viszonyok tekintetében elrendelt hatósági intézkedéseket ellenőrizhesse. A kereskedelemügyi miniszter e felhatalmazás alapján már a legközelebbi napokban kiadja rendeletét.

— **Eljegyzés.** *Pollák* Annus Arad és *Erdős* Árpád gyógyszerész Budapest jegyesek. (Mind a két külön értesítés helyett.)

— **Az idej burgonyatermés letoglalása.** A hivatalos lap a kormányrendeletét közli, a melylyel az 1918. évi burgonyatermést közcélokra letoglalja. A ki burgonyát termel, készleteit csak az *Országos Burgonyaközvetítő Irodának*, illetve megbízottjának adhatja el. Szabadon csak azzal mennyiséggel rendelkezhetik, a mely házi és gazdasági szükségleteinek fedezésére kell. Ipari üzemek, még ha mezőgazdasági üzemmel vannak is kapcsolatban, csak kormányengedéllyel dolgozhatnak fel az idej burgonyát. A burgonyaközvetítők főként a Burgonyaközvetítő Iroda rendelkezik, a mely mellé véleményező hatáskörrel külön tanácsot szerveznek.

— **Megtalálták gróf Bissingen Ottó holttestét.** Jelentették, hogy a tizenhétéves *Bissingen* Ottó gróf, a Bissingen grófi család utolsó férfi sarja, *Chottek* Rezső gróf futtaki birtokán fürdés közben a Dunába fullt. A határrendőrség 4-es számú őrnagyja tegnap, amint Futtak közelében cirkált, a Duna hullámain egy hullát vettek észre. *Szabán* Lajos kapitány parancsára a hajó matrózai csónakba ültek és kifogták a hullát, amelyben felismerték a fiatal *Bissingen* grótot. Bizottság szállott ki, amely hivatalosan is agnoszkálta a hullát.

— **Aradi önkéntes tüzemester hősi halála.** Mélyen megrendítő hír érkezett nem hivatalos úton a Piave mellől. Az olasz offenzíva áldozatainak szomorú sorába került *Czukur* Endre, egy tüzérezred önkéntes tüzemestere, *Czukur* László aradi fakereskedő derék fia, aki egy gránáttól szíven találva hősi halált halt. A fiatal hős ütegbeli bajtársa küldött levelezőlapot Aradra, amelyben értesíti aradi ismerősét, hogy az önkéntes elesett a fronton. Egy másik híradás, amely önkéntestől származik, a sajnálatraméltó ifjú temetését mondja el. A mélyen sujtott szülők, akik iránt őszinte részvét nyilvánul meg, visszakapták a frontról fiúknak szánt pénzküldeményt, minden megjegyzés nélkül és ebből azt következtetik, hogy a hivatalos értesítés sem mondhat már lesújtóbbat megdöbbentőbbet. A korán elmúlt hős katona mindössze három héttel volt a fronton. 25 évét élt. Aradon végezte a felső kereskedelmi iskolát, majd atyja üzletében gyakornokoskodott és később annak rendkívül komoly és tehetséges vezetőjévé vált.

— **Városi zöldség szállítás telep.** A közlekedési vállalat ma délután *Lócs* Rezső helyettes polgármester elnöklésével ülést tartott, a melyen elhatározták, hogy a vállalat zöldségszállításra rendezkedik be. Ezenkívül tervbe vette a vállalat, hogy a vízmű-telepen a vízmű gőzfejlesztőjével kapcsolatban öt vagon gyümölcs-izt készít, amelyet télen fog forgalomba hozni.

— **Hősi halál.** *Kádár* Gyula, az olasz fronton hősi halált halt 71. gyalogezredbeli hadnagy, műgyetemi hallgató, holttestét a család hazahozatta. Mint az *Aradi Közlöny* megírta, a fiatal tiszt közel három évig volt künn a különböző frontokon, mig nem most ő is a Piave halottainak nagy számát gyarapította. A temése holnap csütörtökön délután 5 órakor lesz az izraelita temetőben.

— **Élelmiszercsempészes csolnakon.** *Gergely* Antal városi partör régebbi idő óta elősegítette a Maros tulsó partjáról Aradra jövő falusiaknak a vámházak megkerülésével való bejutást. Különösen az ujaradiak közül szállított át sokakat csolnakkal, azonban nem bírták rá bizonyítani. Ma reggel a vámház egy ellenőre és két rendőr meglesték a partört, a mint kikötött a csolnakkal, melyből ujaradi asszonyok szállottak ki élelmiszerekkel megrakottan. Előugrottak rejtekükből és lefogták a partört, még mielőtt a csolnakot eltaszította volna a parttól. Megállapították, hogy rendszeresen elősegítette az élelmiszercsempésztést és minden személy után 20 fillért szedett. Azonnal elbocsájtották állásából.

— **A telekértékelés kivétele.** A telekértékelés megállapító-bizottság *Varjassy* Lajos polgármester elnöklésével ma délután folytatta tanácskozásait. Ma a következő utcák telkeit értékelték a következőképpen: Holtmaros-sor 30—35 korona, Török Gábor-utca 25—60 korona, Edelspacher-utca 35—65 korona, Dezső-utca 30—60 korona, Orczy-utca 35—100 korona, Munkácsy Mihály-utca 70—140 korona, Nádor-utca 70—200 korona, Dobó-utca 90—120 korona, Werbőczy-utca 100—200 korona, Hindenburg-ut 23—120 korona, Fábian László-utca 100—140 korona, Farkas-utca 25—60 korona. A Nádor-utca legdrágább telke *Kobiák* Istváné, amelyet négyzetölelként 150 korona helyett 200 koronában értékelték, a Gazdasági Egyesület székházának telkét 250 korona helyett 200 koronában értékelték. Holnap lesz a telekértékelés utolsó napja. Holnap, csütörtökön a József főherceg-ut, Luther- és Fa-utcák, Boross Béni-tér, Karolina-, Arany János-utcák, *Tisza* István gróf-ut, Széi- és Tél-utcák, Alsómarospart, Hajó-utca, Óvár-tér, Óvár-utca, *Ferenc* József városrész, *Thököli* Imre-, *Bem* és *Sina*-utcák, *Thököli*-tér és *Lázár* Vilmos-utcák telkeinek értékelésére kerül a sor.

— **Házasság.** *Fenyvesné* *Pásztor* Terkát nőül vette *Venetianer* Lajos dr. újpesti főrabbi.

— **Kivégzett katonaszökevény.** *Budapestről* telefonálja tudósítónk: Az itermi honvédelmi hadosztálybíróóság statáriális bírósága ma tárgyalta *Palonai* Lajos 27. éves 1. honvédszállás e-beli többször szökött katona bűnyűjét ki 237 napig volt távol csapatától. Ez idő alatt több lopást követett el. A bíróság agyonlövésre ítélte. Az ítéletet ma délután a honvédelmi udvarán végrehajtották.

— **Az új husarak.** Az aradi mészárosok arra kérték a közlekedési hivatalt, hogy emelje fel a husarakat. A kérelmet tárgyalás alá vették és azt méltányolva a hivatal fel-emelte a husarakat, amiről a következő értesítést adja ki:

— **Az Arad város területén kímérésre kerülő marha- és borjú-hus maximális árát** folyó évi július hó 25-től kezdve a fogyasztókkal szemben a következőkben állapítom meg: A marha-hus elejének kgr.-kénti árát 14 koronában, a marhahús hátuljának kilónkénti árát 16 koronában, a sütni való marhahusét 16 koronában, a borjú-hus elejének kilóját 14 koronában, a borjú-hús hátuljának kilóját 16 koronában.

— **Halálozás.** *Ágoston* Pál aradi vendég-lős 52 éves korában elhunyt. Temetése 26-án délután 3 órakor lesz a Fácán-utca 7. számú házból.

— **Két évig egy földalatti rejtekhelyen.** *Zomborból* jelentik: A zombori katonai rendőrség a város határában, egy földalatti fedezékben elfogta *Nikolics* Jozsim huszonkétéves zombori születésű 30. honvédszállásbeli katonaszökevényt, aki *hét* szökött meg *eredetétől* s akinek lelkiismeretét a gonoszított egész sorozata terheli. Néhány hónappal ezelőtt *Begecs* községben, *Ujvidék* mellett egy katonaszökevényekből összeverődött banda megtámadta a községházat. A jegyző és családja csak az ablakon át menekülve tudta életét megmenteni. A csendőrségnek és a katonai rendőrségnek sikerült a tettesek közül négyet elfogni. Az ötödik, a legveszedelmesebb, aki az egész támadást kieszelte és vezerte: *Nikolics* Jozsim volt. Második nevezetes esere *Nikolics* Jozsimnak a délbácskai lörekvirálás, amelyet *Milosevics* Béla 23. gyalogezredbeli szökevény őrzetővel együtt vitt véghez. Az őrzetős főhadnagyi egységében s *Nikolics* mint a szolgálja jelentek meg a délbácskai községekben s rekvirálás céljából löszemléket tartottak. A főhadnagy ur igen szigorúan lépett fel, de a szolga utján meglehetően négy-ötszáz koronával vesztegetni. *Nikolics* közben nyoma veszett, visszavonult zombori földalatti rejtekhelyére, ahol *két évig tovább tudott az üldöző csendőrök és katonai rendőrök elől elrejtőzni*. Mostan rejtekhelyét egy fiatal szerb leány árulta el, akit *Sztrapárról* szöktetett meg a szülei házból. A leányt később felvitte magával a fővárosba, ahol *hét* száz koronáért eladta egy éjjeli mulató tulajdonosának. A leánynak sikerült a büntényéről megszöknie s egyenesen Zomborba utazott, ahol a katonai rendőrségnek elárulta *Nikolics* Jozsim földalatti rejtekhelyét.

— **Cukorkiosztás.** Értesítem a közönséget, hogy ez alkalommal fejadagonként 15 dgr. cukor kerül kiosztásra. Beváltásra kerülnek a 3. és 4. számú cukorszökevények, összesen 30 dekagramm súlyban s ennek kicsinybeni eladási ára 75 fillér. Felszólítom a kereskedőket, hogy utalványaik kiváltására a következő sorrendben jelentkezzenek: Folyó hó 25-én csütörtökön I., II., III., IV. és V. kerületek és folyó hó 26-án, pénteken a VI., VII., VIII., IX., XI. és XII. kerületbeliek. A közlekedési hivatal vezetője.

— **Pikantériák az utcán.** Egy bizottsági ülést megelőzőleg érdekes bejelentést tett *Műlek* Lajos dr. *Greén* Nándor főkapitánynak. A Központi szálló kertjében kabaré előadások folynak s az igazgatóság férfi-estélyeket, meg pikáns előadásokat szokott hirdetni. Ezek az előadások nem valók gyermek és női hallgatóságnak, ámde a kertben annyira a nyilvánosság előtt folynak le, mintha csak az utcán tartanak azokat: a *Salacz*-utcán végig. A főkapitány vizsgálat tárgyává teszi az ügyet.

Hetvenöt millió a nyolcadik hadikölcsön.

(315 milliót jegyeztek Aradon nyolc ízben.)

Az aradi pénzügyintézetekben ma zárultak le a nyolcadik hadikölcsönre a jegyzések. Az egyes bankok már összeállították a legutóbbi hadikölcsönjegyzés végeredményét, amiből örömmel állapíthatjuk meg azt, hogy Arad város és Arad vármegye hazafias közönsége ismét kivette a részét a reá háramló kötelességből, de megtették a magukét az aradi pénzügyintézetek is. Mindenki támogatta tehetőségéhez mérten az államot a háborús kiadások fedezésének nehéz munkájában, úgy a nagytőkésék, mint a szerényebb viszonyok között élő polgárok is.

Alább közöljük az aradi pénzügyintézetek nyolcadik hadikölcsönjegyzésének a végeredményét és egyúttal összefoglaló képét adjuk az eddig kibocsájtott nyolc hadikölcsönjegyzés eredményének is.

Az Aradi Első Takarékpénztárnál

az utolsó nagyobb jegyzések a következők voltak: Tóth János 250.000, Bakos Imre, Drechsler Pál, Dr. Illés Károly 200—200.000, Tripon Károly 150.000, özv. Hendl Mátyásné, Rosner Adolf, Ratzkó Ágost, Jusztusz Sándor, Berlin 100—100.000, Takács János 90.000, Szász György 60.000, Hoffenprádl István, Debreczeni Zsigmond Marossalaina, Kosinczy V. Bpest, további jegyzés, Mahler Mihály Pankota 50—50.000, Dr. Rohitsek Ágost, Kovács József, Pálfi Bálint Kisjenő 40—40.000, Seidner Sándor, Maroshorsa, Vass Cecília, özv. Finster Alajosné, Schwarz Hermann részjegyzés 30—30.000, Boros Kornél, Dobiáschi József, ifj. Gerber János, Óbeese részjegyzés 25—25.000, Haydin László, B. Topolya, Scheer László, Bálint József, Aradi vasipari r. t. 20—20.000, Fodor és Reisinger részjegyzés, özv. Meistrovich Jánosné, Dr. Örfi Gyula, Kovács Gyula, M.-Bánhegyes, özv. Lux Károlyné, Ujarad, Vértes Ignác, Borosjenő, Dürr Kocsárd, Mezőgazdasági alap, Bányai Teréz, Marossalaina, özv. Hemmen Mátyásné, Ujarad, Grünberger Mór és neje Kevermes, özv. Seidner Mártonné, Maroshorsa, Tripon Karácson, Almászeges 10—10.000, Tripon János, Almászeges, Fizegyan Tivadar, Zarándnadas, Bakos Pálné, Dr. Drechsler Henrik, Menninges Oszkár 5—5.000 korona.

Az Aradi Első Takarékpénztár az általa gyűjtött hadikölcsönökön felül a VIII. hadikölcsönből saját tőkéjére részére egy millió koronát fejezt, ami által a jegyzések végösszege körülbelül 1 1/2 millió koronára emelkedett, úgy, hogy az intézet által a nyolc magyar hadikölcsönre gyűjtött jegyzések végösszege meghaladja a 70 millió koronát.

A Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál 18 millió korona a nyolcadik hadikölcsön eredménye, ez az összeg azonban még nem nevezhető teljesen véglegesnek, miután a bank még több nagyobb vidéki téteit vár ma este és a holnapi nap folyamán. A 6—8 hadikölcsönökre körülbelül 50 millió koronát jegyeztek a banknál.

Az Aradi Ipar- és Népbanknál

a következő jegyzések érkeztek még be: Mihusz D-mján 10.000 Spitz Tivadar (Zám) 7000, Egyenként 5000 koronát jegyeztek: Kardos Tivadar, Kleppa Tivadar, Drabb János Óthalom, Bragián János (Nagylak) Matús Márton (Nagylak), Kunz Ádám (Mercifalva), Schiller Jakab (Temesfüzes), Kulényi János (Csermő), Bardicke Mihály (Háromalmás). A nyolcadik hadikölcsönre a jegyzések összege 3.995.300 korona.

Az eddig kibocsájtott hadikölcsönökből 36 millió 161.650 koronát jegyeztek a banknál.

Az Aradi Polgári Takarékpénztárnál

ma a következő jegyzések történtek: Wittmann Miksa, Braun Ádám, Hammer Alajos, Wittmann Ferenc 50—50.000, Fackelmann János, Hajós Árpád, Karl János 20—20.000, Grab József vadászőrhadnagy, Borosjenői Takarékpénztár, Stöckl Adolf, Kiss Mihály, Mender Ferenc, Kaltenhuber Sándor, Weiss Simon, Bundur György 10—10.000, Nagyhalmágyi körjegyző 8.100, özv. Wally Mátyásné, Margittay Irén 3—3000, Dr. Grumáz László, ifj. Keresztes Gyula 2—2000, Fodor József és András 4500, Vagalau Gábor őrhadnagy, Szilbereisz Antal, Papp Erzsébet, Nagy Lajos, Juhász Mihály, Katona Miklós 1—

1000. A nyolcadik hadikölcsönjegyzés eredménye három millió 452.000 korona.

Az Aradmegyei Takarékpénztárnál

Özv. Czukker Ferencné 150.000, Czukker Rózsi 100.000, Goldschmidt Sándor 50.000, Dr. Simó Károlyné 50.000, Bandl Károly 30.000, Frick József 25.000, Weil Erzi 10.000, Halász Antal 10.000, Brand József 10.000, Szérvi József 10.000, Vetté Boldizsár 10.000, Mesterházy Sándor 10.000, Hirsch József 10.000, Braun Albert 10.000, Schmidt Antal 10.000, Fekete Ilona 6000, Fischer Kálmán 5000, Szkálka Ferenc 5000, Hermle József 2000, Dr. Hősz Mihályné 2000, Albert Ádám 1000 koronát jegyeztek. A nyolcadik hadikölcsönjegyzés eredménye 17 millió 773.600 korona, az összes hadikölcsönjegyzésekben pedig 80 millió 526.350 koronával vett részt a bank.

Az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztárnál nyolc millió 842.650 korona a nyolcadik jegyzés eredménye. Az eddig kibocsájtott hadikölcsönökből 46 millió 639.250 koronát jegyeztek a banknál.

Az Aradi Központi Takarékpénztárnál

Hajsza a csendőr gyilkosai után.

(Ezre kerültek a dohányosgazda gyilkosai.)

Óriási apparátussal keresi a temesmegyei csendőrség azokat a gyilkos cigányokat, akik Szalay László népfelkelő csendőrt megölték és hulláját elrejtették. A nyomozást Marschall László csendőrszázados szárnyparancsnok vezeti és irányítja.

A gyilkosságról kapott jelentés után a százados nyomban Ujaradra utazott, a hol több őr legénységét összpontosította. Ma már nyolcvan ember fáradozik azon, hogy a tetteseket kézrekerítse. A nyomozás azért nehéz, mert a gyilkosság elkövetése és a rémes büntény felfedezése közt elég hosszú idő telt el és a jó lovakkal, kocsival rendelkező gonosztevőknek idejük volt arra is, hogy Temesmegye területét elhagyják.

A meggyilkolt csendőr holttestét ez ideig még nem találták meg. Valószínű, hogy régi cigány szokás szerint valamelyik kutba dobták bele a mezőn és noha most ebből a szempontból a kutakat is átvizsgálják, a hulla csak majd a tettesek kézre kerítése után kerül elő. Az valószínű, hogy a gyilkosok magukkal nem vitték, mert az ilyen bünyel nem alkalmas arra, hogy a javukra válják. Még a csendőr fegyverét sem tartották meg, nehogy árulójuk legyen, már pedig annak esetleg hasznát is vehették volna.

A csendőrség a legfigyelmesebben végig kutatta mindazokat a helyeket, amelyekben a cigányok átvonulhattak. Tehát elsősorban a Maros mentét. Két hullát fogtak ki ma a folyóból, de a személyleírás adatai alapján meg kellett alapítani, hogy azok nem azonosak a megölt csendőrrel. A vingai szőlőket nagyon behatóan keresték keresztül-kasul, de ott sem találtak nyomra. Főnlájkig nem maradt ugyyszólván egy talpalattnyi hely átvizsgálatlanul, de eredményt nem értek el.

Hír szerint a cigányok Perjámos felé menekültek, de ez nem valószínű, miután ez a vidék, amely rejtekhelyül nem igen kecsegtet. Valószínű az, hogy Krassó megyének vették útjukat. Ma arról értesítették Marschall csendőrszázadost, hogy Krassóban elloptak három cigányt. A szűkszavu értesítésből nem tűnik ki egyéb semmi. A százados intézkedésére a cigányokat holnap Ujaradra viszik és ott Oppe Péter zászlóossal, valamint Kráán György dr. ügyvéddel szembesítik őket. Ez a két aradi uriember ült az autóban, amelyen Szalay csendőr a cigányok üldözésére indult, ők látták, amikor a meggyilkolt összekötözte a tolvajokat és megindult velük Ujarad felé. Ennél a szembesítésnél ki kell tűnnie, vajon az igazi tettesek kerültek-e a batóság kezére.

a következők voltak az utolsó jegyzések: Hollender Miksa 15.000, Egyenként 10.000 koronát jegyeztek: Link József, Gombás Gyula, Karácsonyi Gyuláné, Schausz János, Barth Frigyesné, Bernát Béla, Bernát Zoltán, Mester János, Gyuka Julius, Pocsóján János, Szöllösi Arnold, Elekes Kálmán, Elekes Rózsika, Gera György, ifj. Beck Sándor, Mihari Traján, Nachtnébel Gyula 4000, Joó Sándor 4000. Az utolsó jegyzés eredménye három millió 512.450 korona, a nyolc hadikölcsönjegyzés összeredménye pedig tíz millió 169.850 korona.

Az Aradi Közgazdasági Banknál

az utolsó jegyzés eredménye két millió 795.000 korona, az összes jegyzések eredménye pedig öt millió 942.600 korona.

Az Aradi Általános Takarékpénztárnál

egy millió 300.000 koronát jegyeztek a nyolcadik hadikölcsönre. A nyolc hadikölcsönjegyzés eredménye hat és fél millió korona.

A Viktória bankban

925.050 korona a jegyzés eredménye. A bankban eddig tíz millió koronát jegyeztek hadikölcsönre.

Az aradi pénzügyintézetek tehát 75 millió 696.050 koronát gyűjtöttek a nyolcadik hadikölcsönre, az összes eddig kibocsájtott hadikölcsönök aradi jegyzésének eredménye 315 millió 939.700 korona.

A német-szentpéteri dohányültetvényes gazdák merénylőt két orosz fogoly személyében már kézrekerítette a csendőrség és beszéltette a temesvári katonai bíróság börtönében.

Az új orosz államtorma.

(Angolok a Murman-vasutnál. — Japán készülődik.)

Moszkvából jelentik, hogy az ötödik szovjetkongresszus törvényjavaslatot fogadott el Oroszország jövő államformájára vonatkozóan. E szerint Oroszország szocialista köztársaság, legfelsőbb hatalma a szovjetkongresszus. Csak a szovjetkongresszuskon van joga az alkotmány megváltoztatására, állami szerződések ratifikálására, stb. A helyi hatalom az egyes helyi tanácsok hatáskörébe tartozik. Kizárólag a munkások, parasztek és katonák választók, és választhatók.

Moszkvából jelentik: A Pravda, a szovjet-kormány lapja, megállapítja, hogy Oroszország, ha nem is formászerűen, de a valóságban hadiállapotban van Angliával. Az entente-csapatok a Murman-vasut mentén előrenyomulnak, céljuk nyilván az, hogy Archangelszket elvágják Pétervártól. Az ujonnan felállított Murman-állam kormánya az entente-egyetértésben cselekszik, az entente oktatóniszteket ad, hogy a lakosságot katonailag kiképezzék. A bolsevikiek megkísérelték, hogy az előnyomuló angolokat kiverjék Kem városából, de nem volt sikerük. Több bombamerényletet követtek el angol tiszték ellen, de ezeknek sem volt sikere. Az angolok nagyszámu bolseviket vezért felakasztottak. A városban angol zászló lobog. Az angolok megszállottak a Kem—Kandalaks-vonalat, a bolsevikiek menekülnek és mindenütt felrobbantják a hidakat.

Rotterdamról jelentik: A Times jelenti Tokióból: A kormány és a diplomáciai tanács ülése tovább tart. Hír szerint az alkotmánypárt enged és jóváhagyja a kormány javaslatát. Azt várják, hogy a parlamentet rendkívüli ülésszakra hívják össze. A kormány eltiltotta a sajtónak a csapatmozdulatokról való jelentések közzétételét.

Stockholmból jelentik: A finn-orosz béketárgyalások az oroszok kívánságára nem Revalban lesznek, mint eleinte tervezték, hanem Berlinben. A finn békekövetek ma Revalon át Berlinbe utaztak, hogy a béke megkötésére vonatkozóan az orosz küldöttekkel tanácskozzanak.

„Hamis ezer koronásokat szórnak le az olasz repülők.”

Schmidt lovag, az O. M. B. vezértitkára nyilatkozik az Aradi Közlöny tudósítójának az olasz propaganda legújabb manőveréről.)

(Az Aradi Közlöny eredeti tudósítása.)

B. K. Bécs, július 24.

Nem sokkal azután, hogy a jegybank forgalmának a csökkentésére a megszállt olasz területen új szükségpénzt, a 95 fillérre maximumot lirát bevezették és saját katonáink zsoldját is ezzel a lírával kezdték kifizetni, olyan hírek terjedtek el a frontról hazatérők között, hogy olasz repülők nagy tömegben a megtevesztésig jól hamisított osztrák és magyar bankjegyeket, köztük sok ezerkoronást dobáltak le csapataink közé. Állítólag azért, hogy a kitűnő utáztatokat valahogy forgalomba hozzák és ezzel is gyöngítsék valutánkat. A hamisítványok — így mondják a hazatért katonák — olyan nagy-szerűek, hogy sok forgalomba is került belőlük. Üzletekben minden további nélkül felváltották, sőt megtörtént, hogy egyesek még a bécsi bankokban is el tudtak helyezni néhány példány hamis ezerkoronást több jó bankjegy közé keverve.

Már egészen fantasztikussá nőtt ezeknek a titokzatos ezerkoronásoknak a története, a mire vonatkozólag az Aradi Közlöny tudósítója felkereste Schmidt Frigyes lovagot, az O. M. B. vezértitkárát, hogy tőle kérdezzük meg, mi igaz ezekből a pénzpiacot is nyugtalanító híresztelésekből.

— Az olaszoknak ez az állítólagos manővere — mondotta a vezértitkár — határozottan beleütközik a hágai konvenció szabályaiba, de hivatalosan még nincs is róla tudomásunk. Szinte kizártnak is kell tartani. Hiszen az egész bankjegyforgalom az osztrák-magyar bankban koncentrálódik, néhány napon belül tehát majdnem minden forgalomban levő bankjegy érinti, vagy fő- vagy főkéntézetek valamelyikét. Ha tehát hamis bankok nagyobb számban volnának forgalomban, ezt nekünk okvetlenül kellene tudnunk. Az ezerkoronás bankjegyek hamisítása különben is igen nehéz. Mert magának az

osztrák-magyar banknak is néha egy esztendőre van szüksége, mire egy új bankjegy kibocsátással elkészül, pedig neki minden segéd-eszköz rendelkezésére áll. A papír is külön készül az ezerkoronások részére, utánozni majdnem teljesen lehetetlen, az olaszoknak tehát éveknél fáradságos munkájával kísérlethetők volna csak meg, hogy nagyarányú akciókat ditsanak a bankjegy hamisítással.

Hogy milyen nehéz az ezerkoronás hamisítása és mennyire nem fizeti ki magát, arra vonatkozólag a legjellemzőbb, hogy pénzhamisítók sem igen foglalkoznak vele. Hamis ezerkoronás alig kerül forgalomba, vagy csak kivételesen.

— Érdekes azonban, hogy a történelem ismer hasonló eseteket. Az angolok például a nagy francia forradalomban igen nagy mértékben hamisították és terjesztették a katonák között a francia bank ugynevezett assignatáit. A francia kormány csak drákói szigorral tudta elfojtani azt a propagandát, akinél ilyen pénzt találtak, felkötötték. Napoleon is sok papírpénzt hamisított, amikor Ausztriába jött. Persze könnyű volt a hamisítás, mert a pénz maga is primitív volt. Védekezni ellene csak úgy tudott Ausztria, hogy a békekötésen kötelezte Napoleont a pénzgyűjtéshez használt sajtó, lemezek, festékek stb. kiszolgáltatására. Ezt meg is kapta Ausztria, a forgalomba került rengeteg hamispénzt pedig 1811-ben a devizáció alkalmával helyezte forgalmon kívül.

Ha tehát tényleg megtörténik, hogy az olaszoknak ilyen trükkük van és az minden valószínűsége dacára sikerülne is, akkor — természetesen elméletileg szólva — itt sem maradna más hátra, mint hogy a régi kiadású bankjegyeket kivenni és helyükre minél gyorsabban újakat adjunk ki.

és nem akart tudni az ötezer korna elsikkasztásáról. Konok tagadása ellenére előzetes letartóztatásba helyezték.

Másnap délben újból kihallgatták. A leányka ismét minden nemű felvilágosítást megtagadott a sikkasztott pénz hollété felől. Hosszas faggatás után a fogalmazó azt a kérdést intézte hozzá, hogy miért szökött meg hát hazulról. A leányka erre megtört és sirva eladta, hogy fél édesanyja ütlegeitől, mert rajtakapta őt, amint apjával szerelmeskedett.

A hozzá intézett kérdésekre azután könnyek között elmondotta, hogy mostohaapja még tizenhárom éves korában elcsábította. Viszonyuk ettől az időtől kezdve négy éven keresztül egészen a legutóbbi napokig tartott. Az egész környék, a szomszédság, szüleinek alkalmazottai mind tudtak a viszonyról. Sőt többször figyelmeztették rá édesanyját, aki azonban olyan rajongással szerette a férjét, hogy a dolgot alaptalan szóbeszédnek vette.

Mikor pedig a maga szemével győződött meg arról, hogy igazat beszél a fáma, nem mert sem a férjének, sem a leányának szólni és tiltakozni, mert attól félt, hogy az urna emiatt elhidegül tőle. Négy éven keresztül pokoli szenvedései voltak az asszonynak. Legutóbbi napokban, amikor a keserűség már nagyon felgyülemlett benne és újból bizalmas kettősben érte őket, megverte a leányt; a férjének azonban most sem szólt. A leány a verések elől elszökött hazulról.

Eddig tart a megtévelyedett leány vallomása. A további nyomozás pedig megállapította, hogy

a vendéglős, akinek csak a mostohaanyja kellett, a törvényes feleségére rá sem nézett, ott akarja hagyni az asszonyt és Budapestre szándékozott utazni szerelme után. Az asszony, aki még mindig rajongva szereti az urát, hogy ezt megakadályozza, azonnal bejelentette az esetet a főkapitányságnak. A sikkasztásról szóló mesét pedig azért tette hozzá, hogy a nyomozást minél gyorsabban ejtsék meg és a leány mihamarabb visszakerüljön a házához — a családi béke fentartása miatt. A leányt természetesen nem adták vissza szüleinek, hanem Cibor kapitány rendelkezésére a Katolikus Patronage gondjaira bízta.

A hadügyminiszter lapja — ellenünk.

(Külföldi Hírszolgálatból a Danzers-Armée-Zeitungot.)

Budanestről telefonálta tudósítónk: A képviselőház mai ülésén az interpellációk során Meskó Zoltán a mezőgazdasági munkások fejadagjának felemelése tárgyában interpellált.

Serényi Béla gróf földművelésügyi miniszter válaszában kijelenti, hogy gondoskodás történt arról, hogy megfelelő vetőmag álljon a termelők rendelkezésére. A mezőgazdasági munkások fejadagjának felemelését helyesli és ebben a tekintetben már érintkezésbe is lépett a közlelmezési miniszterrel. A választ tudomásul veszik.

Richter János a Danzer's-Arméezeitungban megjelent és Magyarországot mélyen sértő cikkek miatt interpellálja meg a miniszterelnököt. Az osztrák szellem még mindig él Bécsben, — mondja Richter — és most ellátogatott a frontra is. Ennek a szellemnek a képviselője az említett újság.

Szász Pál: A hadügyminiszter hivatalos lapja. A fronton napiparancsban adják ki a csapatoknak.

Richter János részleteket olvas fel az újságból, amely a románokat látzítja a megkötött béke ellen.

Felkiáltások: Hallatlan.

Győrffy Gyula: És a hadügyminiszter ezt türi?

Richter János felolvassa a lapból a következő részletet: „A híres egységes magyar nemzet most is a levegőben lógó fantom. Az osztrák piacát kiuzsorázzák a magyarok.” Azokat a magasabb tisztű köröket, amelyek pártolják ezt a lapot, az ország színe előtt felségsértéssel vádolja. Kérde a miniszterelnököt, van-e tudomása arról, hogy ez a lap a hadügyminiszterium erkölcsi és anyagi támogatásával jelenik meg, kéri továbbá a kereskedelemügyi minisztert, hogy a laptól vonja meg a postal szállítási jogot.

Weherle Sándor miniszterelnök: Sirjából visszatért szellemekkel nem érdemes foglalkozni. Ilyen lapot sem az állam, sem a hadügyminiszterium, sem a hadsereg nem támogathat. A kormány a lap terjesztését nem engedheti meg és ilyen irányban intézkedés is fog történni. (Helyeslés.)

Albrich Herman szász képviselő a Bosznia-Hercegovinában szolgálatot teljesítő tisztek érdekében interpellál.

Szurmay Sándor báró kijelenti, hogy az illetékes tényezők ezzel a kérdéssel már régen foglalkoznak, de a mostani idők nem alkalmosak arra, hogy erről nyilatkozzék.

Ezzel az ülés véget ért. A legközelebbi ülés a jövő hét keddjén lesz, amikor az adójavaslatokat fogják tárgyalni.

Házasság hármásban.

(A szerelmes asszony türelme.)

(Budapesti munkatársunktól.) A főkapitányság zeg-zugos, sötét folyosója, ahová az éjszaka minden bűne, véke, szennyes áradata folyóként torkollik, szedtem fel az alábbi történetet, amely reflektorként vet éles fényt az élet mélységeibe. Egy mostohaapja megbecstelenítette a leányát és éveken viszonyt folytatott vele.

Tegnapelőtt éjszaka a főkapitányság közönségi ügyeletét a vidék szolgáltatta a telefonlóz. Szabadkáról egy ottani vendéglős felesége jelentette, hogy leánya a kezelése alatt álló pénztárból ötezer koronát elsikkasztott és a pénzzel Budapestre szökött. Az édesanyja valószínűnek tartotta hogy leánya, akinek Pesten két barátján kívül ismerőse nincsen, azok egyikénél szállt meg. A vendéglősné kétségbeesett hangon könyörgött a telefonos keresztül az ügyeletes rendőrtisztviselőnek, hogy a leányát, ha van rá mód és lehetőség, minél előbb kerítsék elő. A telefonbeszélgetés után azonnal detektívek siettek a leányka barátjának lakására. Rövid félóra múlva jelentették kiküldetésük eredményét: a megadott cím szerint az Ilka-utca 12. számú házban megtalálták a szabadkai szökevény kisleányt. Egy félórával előbb érkezett meg a vonatról, éppen pongyolába öltözött át, amikor a detektívek megérkeztek és bevitték a főkapitányságra.

Itt még az éjszaka folyamán kihallgatták. A leányka tagadta a terhére rótt bűncselekményt

A cár kivégzésének megrázó részletei.

(Hogyan halt meg Romanov Miklós?)

Bécsből jelentik: A Fremdenblatt jekaterinburgi távirat alapján a következő részleteket jelenti Miklós excár utolsó óráiról:

Julius 14-én reggel egy, aktisztból és hat közlegényből álló őrző csapat jelent meg a volt cár szobájában, felköltötték és felszólították, öltözködjék fel. Ezután átvitték egy terembe és köztölték vele a vörös terror határozatát. Három óra határidőt adtak, hogy bucsút vegyen hozzátartozóitól és hogy megtegye utolsó rendelkezéseit.

A cár a halálos ítélet közlését teljesen nyugodtan fogadta. Ezután visszavitték szobájába. A cár itt egy székbe omlott és néhány perc múlva kérte, küldjenek papot hozzá, hogy az utolsó perceiben vele legyen. A pap azonnal megjelent és meggyóntatta a volt cárt, aki elbucsuzott hozzátartozóitól aztán egyedül maradt a pappal és folyton imádkozott. Papirt kért és néhány rövid levelet írt.

Kilenc órakor az őrző csapat ismét megjelent, hogy a cárt a kivégzés színhelyére vigye. A volt uralkodó oly gyenge volt, hogy nem tudott felemelkedni, a cárt egy katona és a pap támogatták. Így is csak nehezen ment le a lépcsőkon és az uton egy izben össze is esett. Mikor a kivégzés színhelyére ért, már alig tudott lábán állni. Oldalán egy pap és egy katona állott. Néhány szót akart kiáltani, de nem tudott, mindkét kezét a magasba emelte és ekkor sorozatot adtak reá. A cár rövid néhány pillanattal később holtan terült el a földön.

Zürichből jelentik: A népbiztosok dekrétuma nemcsak a cár magánvagyonának elkobzását rendelte el, hanem politikai iratainak a le-

foglalását is. A cár iratai között van egy napló, amelyet utolsó napjaiban vezetett. A magánlevelezések között fontos feljegyzések vannak arra vonatkozólag, hogy kit terhel a felelősség a háborúért.

Pétervárról jelentik: Julius 18-án kelt hivatalos h iradás szerint szabadon bocsátották Konstantinovic Igor, Konstantinovic Iván és Mihajlovics Szergej nagyhercegeket, akiket Alabajevszkben fogva tartottak. Megjelent a hivatalos rendelet a cári család minden vagyonának elkobzásáról. A volt cárnét elvitték Jekaterinburgból.

Helsingforsból jelentik: Miklós volt cár kivégzése 16-án történt az urali szovjet rendelkezésre. 200 vörösgárdista vonult a ház elé, ahol az excár be volt zárva. Romanov Miklóst kiverték az utcára és ott a ház előtt szó nélkül agyonlőtték. Az urali szovjet csak utólag értesítette a moszkvai központi bizottságot a kivégzésről. Az urali tanács az ítélet jóváhagyását kérte és a kivégzés szükségességét azzal indokolta meg, hogy veszedelmes összeesküvést fedeztek fel, amelynek célja lett volna a volt cárt megint a trónra emelni. Ez okból a halaszthatatlan ítéletvégrehajtás feltétlenül szükséges volt. Az Ural-tanács állítólag egy halom kompromittáló okmányt talált, amelyet legközelebb Moszkvába küldenek.

Genéből jelentik: A Petit Journal a cár kivégzésével kapcsolatban írja: Biztos forrásból tudjuk, hogy a cárné és leányainak életét ugyanaz a veszedelem fenyegeti, mint a cárt és valószínűnek tartja, hogy a katasztrófa már is megtörtént.

LEGUJABB HIREK.

Erkezett éjjel 3 órakor.

Hussarek báró az osztrák miniszterelnök, Bécsből telefonálja tudósítónk: Hussarek báró végleges miniszterelnök lett. A politikai pártokkal délután befejezte tárgyalásait és elhatározta, hogy kabinetet alakít. Este jelentést tett a királynak tárgyalásai eredményéről: A kabinet összes tagjai megmaradnak, kivéve a két lengyel minisztert, akiknek kicserélését a lengyel klub kívánja. Döntő tényező volt az, hogy a lengyel klub elhatározta, hogy megszavaz Hussarek bárónak félévi indemnitást és ugyanilyen ígéretet tettek a német pártok is.

Japán és Kína szibériai akciója. Rotterdamból jelentik: Tokiói jelentés szerint a japán államtanács jóváhagyta a kormányának Szibériában tett intézkedését. — Tiensinből jelentik: A kínai kormány elhatározta, hogy a szibériai intervencióban részt vesz.

Troelstra utazása. Zürichből jelentik: Legközelebbi időre idevárják Troelstrát, aki tárgyalásokat folytat majd a béke ügyében.

Ethunyt osztrák képviselő. Bécsből jelentik: Dobernig képviselő, aki vezető szerepet játszott a német pártok életében és a delegációnak többször volt elnöke, ma 56 éves korában hirtelen meghalt. Dobernig újságíró volt.

ANYARI IDÉNY BEÁLTAVÁL tisztelettel kérjük előfizetőinket, hogy a lakcímeiket, a nevét a lap küldését kívánják, a pontos küldés szempontjából — a legutolsó tartozkodási hely megjelölése mellett a kiadóhivatallal közöljék.

MODERN KABARE.

Központi Szálloda Salacz-utca.

Aradon, 1918. évi július hó 25-én csütörtökön:

Adonaj, héber daljáték a nagy lengyel kórusal.

Hülsen menyecske, víg operette.
A rendező: Forray Mihály táncos mókája Forray és Rummyval.

Továbbá Major, Vágó, Návay, Margó, Turcsányi, Forray, Radnai, Rummy színléccel.

NYILTÉR.

Az ezen rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget

Özv. Agoston Pálné úgy a saját, mint gyermekei, Pál és István, menyé Ifj. Agoston Pálné szül. Szabó Rózsika, unokája Pálka, mély fájdalommal tudatják, hogy a forrón szeretett férj, apa, após és nagyapa

Agoston Pál

vendéglős

folyó évi július hó 24-én délután fél 4 órakor, életének 52-ik és boldog házasságának 30-ik évében rövid szenvedés után jobblétre szenderült.

Felejtethetlen halottunk földi maradványai f. hó 26-án d. u. 3 órakor a Fácán-utca 7. számú gyászházból a róm. kath. anyaszentegyház szertartása szerint történt beszentelés után a felső temetőben fognak örök nyugalomra helyeztetni.

ISTEN VELED! NYUGODJÁL BÉKÉBEN!

Arad, 1918. július hó 24-én.

A GYÁSZOLÓ CSALÁD.

Minden külön értesítés helyett.

Özv. Kádár Józsefné úgy a saját, mint immár közel két év óta orosz fogságban lévő fia Kádár Aladár 33-as gy. e. hadnagy, valamint leányai Löwin Jánosné szül. Kádár Mariska és Kádár Inci és veje Löwin János, ugyiszint az egész gyásztól sujtott rokonság nevében, mélységes fájdalomtól megtörve tudatja, hogy drága jó fiát

Kádár Gyula

71. gye. hadnagy, műegyetemi hallgatót, a kis- és nagy ezüst vitézségi érmek és a Károly-csapatkereszt tulajdonosát, ki élte virágjának kezdetén, 23 éves korában, az innsbrucki katonai kórházban az olasz harcér áldozataként e hó 9-én meghalt, csütörtökön, e hó 25-én, délután 5 órakor adja át a helybeli izraelita temetőben a hón szeretett hazai földnek, melyért felejtetheten gyermeke oly hűségesen és kitartóan harcolt. 5250

Értesítés!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy

„Millenium“ sörcsarnokot

és éttermemet bezártam, mert a házat eladtam és ezzel együtt az üzletet is fel kellett hagynom. Sok évi, majdnem negyedszázados látogatásért és párfogsáért összes vendégeimnek és barátainak ezúton mondok hálás köszönetet. Kiváló tisztelettel:

Schuch Ferenc a „Millenium“ volt tulajdonosa.

A Hátszegi

Felső Kereskedelmi Iskolával és Női Kereskedelmi Szaktanfolyammal kapcsolatos

Internátus.

4363
Bírálati díj 1400 korona. Érettségi vizsálat. Alásközvetítés. Beiratás levél után is közölhető. Prospektus ingyen. A délkeleti Kárpátok legszebb és legégezesesebb vidéken.

Butor
lakásberendezések
a legnagyobb választékban, a legelőkelőbb kivitelben, mindenféle árban

Elveszett

egy darab négy éves, fehér szőrű

magyar tehén

pénteken éjjel, aki hollétéről tud értesítsen, 100 korona jutalmat kap.

Eibenschütz Lajos

Kisjenő-Erdőhegy. 5254

Használati útmutató

megvételre kerestetik.

HÖLGYVEVŐINK FIGYELMÉBE!

Részletes tájékoztatást, leírást és riasítást díjtalanul küld birtokunk HÁNZU drogeria ARAD. Helyzetünknek 20% árengedmény.

Dr. Jutassy József tanár, összes készítményeinek, gyógy, házi, kozmetikus maszkok, májfolt és hámlasztó kenőcsök, arcviz, arc-tej, arcessencia, archámlasztó, zománc, hajfesték, hajszesz, hajszintelenítő, hajderítő, szőrvesztő, vértisztító-tea, puder, szappan stb. aradi főraktára a

HÁNZU DROGERIÁBAN VAN.

Ezen lerakatot a hölgyek kényelmére, a hosszadalmas várakozás elkerülése és a jelentékeny postaköltség megtakarítása végett létesítettük és kérjük t. vevőinket, hogy a jövőben szíves megrendeléseikkel és egyéb felvilágosításokért fenti céghez fordulni sziveskedjenek.

Dr. Jutassy József,
Kozmetikai gyógyintézete
Budapest, Kossuth Lajos-u. 4.

4948

Árverési hirdetés.

Szépfa.hu határában 20 öf dűlőben mintegy 40 hold fűz-favessző 1918. évre a helyszínen f. hó 28-án, reggel 7 órakor elárvereztetik. Felvilágosítással szolgál a Kísszentmiklósi jegyző. 5265

Szebefestő

és másoló

iparágba vágó munkákat a leggyorsabbtól a legdiszesebb kivitelig jutányos árak és pontos kivitelben vállalni úgy helyben mint vidéken

Szirbik Sándor

szebefestő és másoló

Arad, S. Hátar-utca 3. sz. (Szerb templommal szemben.) 4958

Kereskedők figyelmébe!

Kitűnő szeszből készült **ecet és ecetszesz** mennyiségben a legolcsóbb áron kapható. 5049

Ecetgyári lerakat Horas Béni-tör
11. sz. (báró Nopcsa-ház.)

Uiságmaculatura ismét kapható kis és nagy mennyiségben.

Bővebbet a kiadóhivatásnál.

Viszketegséget,

sömört, ránt a leggyorsabban elűzi a Dr. Flesch-féle eredeti, törvényesen védett „Skabofarm-Kenőcs”
Nívesen szaga, nem piszkít. Mindig eredeti pecsétet Dr. Flesch-féle körjünk. Próba tégely 3.—k., nagy tégely 5.—k. Csak a nagy 12.—k. kapható Aradon, Kajós Árpád gyógyszerárában, Andrássy-ter 22. Vételre a „SKABOFARM” vállalatnál 7151

Hamvas tiszta arcórt csak

'ANNY'

erőmmel lehet elérni. Zsíros éj-jeli, száraz nappali használatra. Egy tégely 4.—, 6.— és 8.— K.

Rüh és viszketőség

ellen egyedül csak

Albin

fehér kenőcs használ. 2.—, 4.— és 7.— korona.

Baremfi betegségek ellen

bistos hatása szer a

'Tikin'

Egy füveg ára 2.50 és 4.50 K.

Lábizzadás

ellen csak

Labin

folyadék és hintőport használ. Ara 3.— és 5.— korona.

Fenti szerek egyedül kaphatók: 13

WAJDITS GYÖRGY

Jézus Szíve gyógyszerárában Arad, József főherceg-ut 11. szám. Karolina utca mögött. — Köszérház, Otvenesi uradalom, M. A. V. és A. Cs. E. V., Kir. fogház stb. szállítója.

Használt ólom megvételre kerestetik.

ROSE YORE

Nélkülözhetetlen és kiváló szer **sépátt hölgyeknek** hogy arcuk és ajkuk szépségét, piros színt visszavarázsolják. — Senki által fel nem ismerhető, teljesen ártalmatlan, színezése állandó. Egy füvegnek ára 3.— korona.

Gyöngyfehér fogakat

nyerünk a **Doré fogpaszta** használatával. Nem habzik! A szájüreget deszinficiálja, utóíze igen kellemes. Ara 1 korona.

Hajós Árpád gyógyszerárában

Arad, Andrássy-ut 22. szám.

Poloskák irtására

egyedüli biztos szer a **'Phenolav'**

1 füveg ára 3 korona.

Legjobb tápszert

gyermekeknek és felnőtteknek egyaránt a **Makk-káv**

árálva, pörköltve 1/4 kgros csomag 6 korona.

4518—1918. bh. szám.

HIRDETÉNY.

Az aratási idő beálltával közbiztonsági és közrendi tekintetből közírré tesszük, hogy szénát vagy ammoniummüekét éjjel a földkről csapás a közeli tanyákra szabad hordani.

Dinnye vagy kukorica földet Arzése céljából készült kunyók közelében lábas jószágot vagy majorságot tartani nem szabad.

Erfő vagy leartott gabona köztében tüzet rakni tilos.

A szerűs helyeken összehordott gabonamüek akként helyezendők el, hogy az osztog végek között legelőbb 6 méter üres hely legyen.

A csepőgép tulajdonosa a gép működése színhelyén szbiztonság okkért egy feckendőt készletében tartani köteles.

Gőzrő által (lokomótt) vagy annak megfelelő villamos erő által hajtott csepőgépek üzemelésénél egy kifogástalanul záruló horgonyzárdogból vagy keményfából készült szerényben a szükséges gyógyászati anyagok tartásának készletében.

Más mozgó (motorikus) erővel vagy járgánnyal hajtott csepőgépekkel hasonlóan jól záródó hódog vagy tartányban az előirt anyagok tartandók készletében.

Amennyiben az I. II. pont alatt említett csepőgépeknél kifogástalan állapotban levő mentőszekrény vagy kötszérdozoz már volna készletében, a géptulajdonos új készlet beszerzésére nem köteles.

Szükségtséggel a csepőgépeknél alkalmazottak közül legalább is 2. illetőleg egy egység, míg pedig elsősorban a gépész az első segély nyújtásában kellő jártassággal bírjon (1876. évi XIV. tv. 40. és 42. §-a.)

A csepőgépnek valamint az osztagok között dohányozni tilos.

A géptulajdonos a csepőgépnek alkalmazott ettetőket, fűtőt a gépes 1896 kévevédelmi, ugyszintén szeszavató gépnél alkalmazott ettető köteles az országos gazdasági miniszer csepőgépsegélyező pénztárnál baleset esetére biztosítani, kivéve, ha meggyőződéssel arról, hogy az illető pénztárnál baleset esetére külön is biztosítva van már.

Ha a géptulajdonos ezen kötelezettségének nem tesz eleget, a mulasztásból erdő teljes kárért az ettetőnek, fűtőnek, kévadogatónak, illetőleg jogutódainak, akkor is felelős, ha a munkaközben bekövetkezett baleset körüli különben semmiféle gondatlanság nem terheli.

A csepőgépeket csak képesített gépészek, fűtők kezelhetik, kiknek tiltva van szolgálatuk közben szeszitalok élvezése továbbá a gépfelügyelő személyes felelősséggel tartozik, hogy a gép körül ittas emberek alkalmazást ne nyerjenek.

Fahidon 4000 kg. elegysúlyt meghaladó mozdonyok csak akkor szállíthatók, ha arról 48 órával előbb a városi mérnöki hivatalnak jelentés tette.

Erzsébet, Sága és Gáj külvárosokban vagy Poltura városrészen a takarmány boglyákban, vagy kazalban csak akkor tartható, ha a boglya, vagy kazal és az ezt környező épületek közti legkevesebb husz méter üres tér marad, több boglya vagy kazal pedig csak akkor helyezhető el, ha azok között 20 méter üres tér marad.

Arad, 1918 június hó 17-én.
Grein, főkapitány.

**Aranyrak beváltom grammját 19.— K-ig
14 karátos arany grammját 11.— K-ig**

Ezüst evőeszközöket és ezüst tárgyakat a legmagasabb árakon vesz

**Központi arany beváltó
ÉKSZERÉSZ**

(törvényileg bejegyzett cég) 1731

**Arad, József főherceg-ut 12. sz.
(Lutheránus templom mellett.) — Telefon 1153.**

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk.

Minden szó hirdetéséért ára 30 fillér.
Vastagabb betűkkel 80 fillér.

A vastagabb betűkkel kívánt szavakat aláírással kell jelezni.

Hirdetéseket délután legkésőbb 6 óráig vehetik fel.

Am apróhirdetéseket előre kell fizetni.

A legkisebb hirdetés ára 10 szögig 6 korona.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetéseket, amelyek tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhetők, megváltoztasson.

Házasság.

HÁZASSÁG céljából szeretne megismerkedni magános vagyonos úrnő 30-40 év körüli állami hivatalnokkál. Levelet a kiadóba „Szaturnusz” jellegére kérek. 5252

Alkalmazást keres.

HADMENTES EGYÉN, nagy üzleti és irodai tapasztalatokkal, bizalmi állást vállal. Megkereséseket a kiadó továbbítja. 5258

FENZBERSZEDŐJ állást keres ezen a téren gyakorlott, megbízható egyén, esetleg raktárkezelőnek, vagy munkafelügyelőnek is elmegy. Cím: Új-u. 9a. 5400

HADMENTES irodai gyakorlattal bíró korosabb egyén, bizalmi állást keres nagyobb óvadékkal. Megkereséseket bizalmi állás” jellegre a kiadóba kérik. 5222

NEL ARVA intelligens leány, nagyobb ismeretek, vagy magános úrnő mellé járulna, csakis vidékre. Leveletet „Borgalmaz” jellegre a kiadóban. 5347

Alkalmazást nyer.

JÓBB MEGJELLENÉSŰ hávozatonő keresetük vidékre magános urhoz, ki a házasság útján leendőben, különösen a főzésben járatos, fizetés megállapodás szerint. Cím: a kiadóhivatalban. 5284

GAZDASSZONY, ki a főzést és kisebb háztartás vezetését vállalja, azonnal felvétetik. Bemutkozás d. u. Szent László-utca 6. 5257

FOYKS, MEGBÍZHATÓ leány, ki a konvokcióban jártassággal bír, azonnal felvétetik egy vidéki sörraktár és gazdaságba. Cím a kiadóban. 5264

SZEPİRASU, jó számoló kisasszony 3-4 heti helyettesítésre felvétetik. Jelentkezés délután 2-3 közt. Cím a kiadóhivatalban. 5262

GYORSIRO teljesen perfekt, délutáni és esti foglalkoztatásra keresetük. Cím a kiadóban. 5000

KÁLYHATANULÓRÁK jó házból való lak fizetéssel, esetleg koszt és lakással, kivételnek. Balogh kályhagyár. 5183

NEMBT kereskedelmi munkálatokban is gyakorlott munkaerő alkalmazást nyer. Ajánlatok „Német” jellegre a kiadóba. 5193

KERESÉK egy fodrászsegédet, lehet nő is. 240 korona fix fizetés, 100 korona mellékjövedelem biztosítva. Ugyanott kerestetik egy cipész segéd is, fizetés megállapodás szerint. Cím: Telkes Mihály. Petrozsény. 5238

ÉPÍTÉSI rajzoló gyakornok, jó írással, fizetéssel felvétetik. Gécs építész. Orczy-utca 10b., 12-1/2-ig. 5240

Kiadó lakás.

BUTOROZOTT szoba, magános úrnőnek kiadó. Deák Ferenc-utca 7. 5298

LAKASOMAT megosztanám gyermektelen házaspárral olyformán, hogy az illetőknek 2 utcai szobát, konyhát, mellékhelyiségekkel, vízvezeték és villanyberendezéssel, butor nélkül, havi 120 korona ellenében átengedném. Ajánlatokat „Magánház” cím alatt a kiadóhivatal továbbítja. 5269

Vétel és eladás.

ELADÓ egy régi garnitúra, 6 fotel és diván. Máriaradna, Fő-utca 18. szám. 5255

FAJ-NYULAK eladók. S. J., Ferdinánd-utca 7. 5259

JÓ FELTÉTELEK MELLETT bérbe adok prima szilvák kádat. Epstein Simon, Boros Beni-tér 11. 5261

BAROMFIVESZ elleni szer „Tikin” kapható egyedül Wajdits gyógyszerárban, Ferenc-tér. Kis üveg 250 kor., nagy üveg 450 kor. 301

ELSORENDÚ szállabára kapható Borkor szállítónál, Arad. 4649

GÉPOLAJAT ÉS GÉPZSIRT ajánl Farber Lajos, Arad. 4687

MEZET VESZEK minden mennyiségben. Irom Arnold, Arad. Telefon 194. szám. 4652

TARLO REPAMAGOT utolsó termésű csiraképest ajánl Farber Lajos, Arad. 4799

ELADÓ. 4 drb. jó minőségű 30-40 hektoliteres tölgyfa kád. Nikolits Döme ügyvéd, Mária-Radna. 5178

ELADÓ: 37-es új, magas chewro gombos női cipő, selyem sál, nyári férfi-ruba és gyermekkosci. Kossuth-utca 52. sz. 5225

HASZNALT ÓLOM magvételre kerestetik Bővebbet a kiadóban. 3700

ÚJ BUTORRAKTAR nyílt Deák Ferenc-utca 40a. Butorok jutányos árban kaphatók, Wiegensfeld cég. 4537

TUZIFA ÓLSZAMRA ÉS CEMENT kapható az Aradi Kereskedelmi és Áruforgalmi R. T.-nél. Telefon 986. 5004

VÖRÖSHAGYMÁT, foghagymát, sárgarépat, petrezselymet, főzőtököt, zöldbabot, sb. maximális árakon szállítunk. Áruforgalmi Részvénytársaság, Makó. 351

ZÖLD FŐZELÉKEKET, gyümölcsöket nagyban és kicsinyben szállítok, maximális árban. Továbbá friss élő és száraz halak kaphatók. LuttvákJózsef, Arad. Telefon 615. 1141

HAROM darab fajkecske, körte egy fős, takarmány hiány miatt sürgősen eladó. Cím a kiadóba. 5094

KOCSIKENŐCSÖT, kőműv, kátránymentest ajánl Farber Lajos, Arad. 5040

Ingatlan.

KNÉZICH-UTCA 10. sz. magánház 3 szoba, mellékhelyiségek s nagy kert. eladó. 5253

CSEKOVITS PÉTER-Ú. 14. számú ház szabad kézből eladó. Bővebbet egyenlő. 5198

ELADÓ Wesselenyi-utca 47. számú ház. 300 m²-ől telek és gyümölcsös-kerttel. Tritthaler és Gécs, Salacz-utca 4. sz., I. emelet. 5241

Üzletek.

VIDÉKI HÁZ, jóforgalmu vegyeskereskedéssel, korlátlan italméréssel. eladó. Bővebbet Káfrí Móránál, Siklón. 5185

LUTHER MARTON-UTCA 1. számú házban, a kir. törvényszéki palotával szemben levő vendéglői helyiség, folyó évi augusztus 1-vel bérbeadó. Bővebbet a Foncière pesti biztosító intézet főügynök-ségénél. 5271

KIFŐZÉS ÉS ÉLELMISZER üzlet, családi ok miatt eladó. Cím a kiadóhivatalban. 5268

Oktatás.

NYUG. TANÍTÓNŐ tanít magyarul és németül elemi iskolásokat. Bővebbet Eötvös-u. 14. 5195

Ellátás.

ISKOLABA járó intelligens urileányokat teljes ellátásba fogadok. Cím a kiadóban. 5053

Különléle.

FORRAY-UTCA 6. szám alatt nagy műhely és raktár kiadó. 5136

1 PIANINÓT, vagy zongorát keresek kölcsönbe vagy megvételre. Cím a kiadóban. 5172

Meghívó.

A Borossebesi Központi Szaszfűző Szövetkezet első évi rendes közgyűlését

1918. évi augusztus hó 4-ikén délelőtti 11 órakor Borossebesen a saját helyiségében fogja megtartani, melyre a Szövetkezet t. tagjai ezennel meghívottak azzal, hogy az évi „Mérleg” és „Veszteség-nyereség számla” a közgyűlést megelőző 8 napon át a szövetkezet üzlethelyiségében közszemlélésre ki van téve.

TÁRGYSOROZAT:

1. Igazgatósági jelentés.
2. Felügyelő-bizottsági jelentés.
3. A „Mérleg”, „Veszteség-nyereség számla” beterjesztése, határozathozatal a felmentés megadása iránt.
4. Az alapszabályok 37. §-ának módosítása.
5. Két kisorsolás folytán megválasztott és 5 új igazgatósági tagnagysági helynek választás utján 2 évre való betöltése.
6. 6 felügyelő-bizottsági tag választása 3 évi időtartamra.

Borossebes, 1918. július hó 7-én.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Dr. KAJDACS

gyógyít mindenféle bőrbajokat, idegrendszeret, valamint női bajokat. Bevitel: „Erich 686” módosított legújabb szerével. — Vándorházat Warendorffban tanár mérészetes. — Német nyelv beszélt. — Levélkelt kérdésekre válaszol. Szakszerű könyvet ismételt német nyelv 2 kor. (bátyog írás) (bet) előzetes beutalás ellenében. 1918 BUDAPEST, VIII., József-körút 2/a. szám.